

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

ANAYASA KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

8'inci Toplantı

19 Nisan 2018 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE DİĞER İŞLER

A) DİĞER İŞLER

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanı Osmaniye Milletvekili Devlet Bahçeli ile 7 Milletvekilinin Milletvekili Genel Seçiminin Yenilenmesi ve Seçimin 24 Haziran 2018 Tarihinde Yapılması Hakkındaki Önergesi (4/147)

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Iğdır Milletvekili Mehmet Emin Adıyaman 'ın, seçim kararının alındığı bugünde 2 HDP milletvekilinin vekilliklerinin düşürülmesini protesto ederek Komisyondan ayrılacaklarına ilişkin açıklaması

2.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal 'ın, Komisyon Başkanı Mustafa Şentop ve Çanakkale Milletvekili Bülent Turan 'ın (4/147) esas numaralı Önerge 'nin görüşmeleri sırasında yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

3.- Ankara Milletvekili Murat Emir 'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay 'ın (4/147) esas numaralı Önerge 'nin görüşmeleri sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ANAYASA KOMİSYONU

8'inci Toplantı

19 Nisan 2018 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Anayasa Komisyonu saat 18.07'de açılarak iki oturum yaptı.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanı Osmaniye Milletvekili Devlet Bahçeli ile 7 Milletvekilinin Milletvekili Genel Seçiminin Yenilenmesi ve Seçimin 24 Haziran 2018 Tarihinde Yapılması Hakkındaki Önergesi (4/147) görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Iğdır Milletvekili Mehmet Emin Adıyaman, seçim kararının alındığı bugünde 2 HDP milletvekilinin vekilliklerinin düşürülmesini protesto ederek Komisyondan ayrılacaklarına,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Komisyon Başkanı Mustafa Şentop ve Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın (4/147) esas numaralı Önerge'nin görüşmeleri sırasında yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın (4/147) esas numaralı Önerge'nin görüşmeleri sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 20.37'de toplantıya son verildi.

19 Nisan 2018 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.07

BAŞKAN : Mustafa ŞENTOP (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ : Abdurrahman ÖZ (Aydın)

SÖZCÜ : Mustafa KÖSE (Antalya)

KÂTİP: Muhammet Emin AKBAŞOĞLU (Çankırı)

BAŞKAN – Anayasa Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli milletvekillerimiz, Sayın Bakanım, değerli grup başkan vekilleri, yazılı ve görsel basınımızın kıymetli mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hayırlı çalışmalar diliyorum.

Toplantı yeter sayımız mevcuttur, Anayasa Komisyonunun 26'ncı Yasama Dönemi 25'inci toplantısını açıyorum.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE DİĞER İŞLER

A) DİĞER İŞLER

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanı Osmaniye Milletvekili Devlet Bahçeli ile 7 Milletvekilinin Milletvekili Genel Seçiminin Yenilenmesi ve Seçimin 24 Haziran 2018 Tarihinde Yapılması Hakkındaki Önergesi (4/147)

BAŞKAN - Bu toplantımızın gündemini 18 Nisan 2018 Çarşamba günü sizlere yazılı olarak tebliğ etmeye başlamıştık. Ayrıca, TBMM uzantılı e posta adreslerinize de gönderdik. Yine, önerge sahibi milletvekillerini de toplantı gündemi konusuyla ilgili bilgilendirdik. Ancak bugün Genel Kurulda alınan karara istinaden kırk sekiz saat beklemeksizin toplantı yapma imkânı ortaya çıktı. Dolayısıyla, yarın saat sekizdeki toplantıyı bugün saat 18.00'e çekmiş olduk.

Göndermiş olduğumuz gündemden de anlaşılacağı üzere, gündemimiz, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanı Osmaniye Milletvekili Devlet Bahçeli ile 7 milletvekilinin milletvekili genel seçiminin yenilenmesi ve seçimin 24 Haziran 2018 tarihinde yapılması hakkındaki önergesi.

Komisyonumuzun geçmiş uygulamalarında olduğu üzere, ilk önce (4/147) numaralı önergeyi okutacağım. Akabinde, görüşmeleri başlatacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

15 Temmuz 2016 tarihinde ülkemizde yaşanan darbe girişiminin başarısızlığa uğratılması birçok alanda olduğu gibi siyasette de yeni bir dönemin miladı olmuştur. Milletimizin darbe gecesi gösterdiği kahramanlık asla unutulmayacaktır.

Bu ihanete karşı yirmi dokuz gün boyunca tutulan demokrasi nöbetleri milletimizin istiklaline ve istikbaline sahip çıkma iradesinin bir ifadesi olmuştur.

7 Ağustos 2016 tarihinde İstanbul Yenikapı'da yaptığımız ve milyonlarca vatandaşımızın katıldığı büyük miting ise milletimizin biz siyasetçilere verdiği mesajı çok açık ve net ortaya koymuştur.

Nitekim, 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan halk oylamasına giden süreçte milletimizin önümüzde açtığı yol bu şekilde kesinlik ve kararlılık kazanmıştır.

Bölgemizde yaşanan tarihî önemdeki hadiseler, AB ile ilişkilerimiz, küresel süreçler, Türkiye'nin halk oylamasında verdiği karar doğrultusunda belirsizliklerin aşılması bir an önce Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmesini zorunlu kılmıştır.

Bu nedenle, Türkiye'nin önündeki iç ve dış gündemin yoğunluğu, erken seçim kararının bir an önce alınarak belirsizliğin ortadan kaldırılmasını gerekli hâle getirmiştir. Bilindiği üzere Anayasa'nın geçici 21'inci maddesi uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçimlerin yenilenmesi kararı alması hâlinde Cumhurbaşkanlığı seçimi ile milletvekili genel seçimi birlikte yapılacaktır.

Bu itibarla, Anayasa'nın 77'nci, geçici 21'inci ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 8'inci maddesi gereğince seçimlerin yenilenmesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi 27'nci Yasama Dönemi milletvekili genel seçiminin 24 Haziran 2018 Pazar günü yapılması hususunda Türkiye Büyük Millet Meclisi kararı alınması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Binali Yıldırım

İzmir

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu Başkanı

Erkan Akçay

Manisa

Mustafa Elitaş

Kayseri

Mehmet Muş

İstanbul

İlknur İnceöz

Aksaray

Devlet Bahçeli

Osmaniye

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu Başkanı

Bülent Turan

Çanakkale

Erhan Usta

Samsun

Mehmet Naci Bostancı

Amasya

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi önerge üzerinde görüşmelere başlayacağız.

Öncelikle ben teklif sahiplerine söz vermek istiyorum önergeyi niçin verdiklerine dair bir açıklama yapmaları üzere.

Burada teklif sahiplerinden, imza sahiplerinden AK PARTİ Grup Başkan Vekili Sayın Bülent Turan var.

Buyurun Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, kıymetli Komisyon üyesi arkadaşlarım; Türkiye'de bugün meşruiyeti hiçbir şekilde tartışılmayacak bir siyasi iktidar ve seçilmiş bir Cumhurbaşkanımız var.

AK Parti 1 Kasım seçimlerinde yüzde 49,5 gibi çok tarihî bir oy alarak siyasi iktidarına devam etti. Yine, kurucu Genel Başkanımız Sayın Erdoğan yüzde 52'lik bir oyla cumhuriyet tarihinin halk tarafından seçilmiş ilk Cumhurbaşkanı oldu.

Demokrasimiz sık sık yapılan askerî darbelerle, bürokratik müdahalelerle kesintiye uğratılmaya çalışıldı. Ancak, her darbeden sonra milletimizin güçlü desteğiyle sivil siyaset güç kazandı. Milletimiz âdeta tarihe hükmünü vurdu.

15 Temmuz 2016'da, Türk Silahlı Kuvvetlerine sızmış bir terör örgütü tarafından meşru Hükûmete bir darbe girişimi oldu. Gazi Meclisimiz maalesef bombalandı. Fakat milletimizin akın akın sokaklara çıkmasıyla, tüm siyasi partilerimizin desteğiyle darbeciler mağlup edildi. Milletimiz demokrasiye, devletine, ülkesine sahip çıktı.

Geçtiğimiz yıl Mecliste yapılan Anayasa değişikliğiyle yönetim sistemimizde köklü bir dönüşüm oldu. Mecliste kabul edilen Anayasa değişikliğinde milletimiz 16 Nisan 2017'de gerçekleşen referandumda oy hakkını kullandı, "evet" kararını verdi. Referandum sonuçları demokrasimizi daha da güçlendirdi.

Milletimiz 3 Kasım 2019'a kadar hem bu Parlamente'ye hem Cumhurbaşkanımıza yetki vermiş oldu. Ancak bölgemizin içinde bulunduğu durum, Türkiye üzerinde yapılmak istenen küresel operasyonlar cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine bir an evvel geçmeyi zorunlu hâle getirdi.

Böylesi bir durumda varsa belirsizlik, bunu ortadan kaldırmak erken seçimi zorunlu hâle getirdi. Milliyetçi Hareket Partisiyle ortak bir önergeyle bu talebimizi dün Meclis Başkanlığına sunduk. Diğer muhalefet partileri de zaman zaman erken seçimle ilgili olumlu kanaatlerini aktarmışlardı, "Hazırız." demişlerdi. Bundan dolayı usul ekonomisi gereğince yapılacak işlemleri bir an evvel yapmayı bir görev addettik.

Seçim sathımailine girdiğimiz zaman politik tartışmalarımızı meydanlarda, seçmenlerimizin önünde tabii ki yapacağız. Bugün Komisyon çalışmalarında bu tartışmaları bir yana bırakarak milletimizin beklediği bu kararı almamız gerektiği kanaatindeyiz. Türkiye'nin siyasi tarihine dönük birçok eleştiri yöneltiliyor. Olumlu bulacağımız, olumsuz bulacağımız tabii ki noktalar var. Ancak hepimizin hakkını teslim edeceği bir konu var. 14 Mayıs 1950 seçimleriyle beraber demokrasiye geçtiğimizden bu yana demokrasimizin en parlak sayfalarını hep seçimler oluşturdu. Türkiye şu ana kadar altmış üç seçim tecrübesi yaşadı. Seçim kampanyaları bir şenlik havasında geçti, demokrasimiz her seçimde daha da güçlendi. Milletimiz bir bayram havasında seçimlere giderek oyunu kullandı. Bundan dolayı, gelin, hep beraber, tüm partiler demokrasimize güç verme adına, yeni sistemi hayata geçirme adına bu seçimlere hep beraber "evet" diyerek bu kararı alalım.

Olağanüstü hâl eleştirisi, zamanın kısa olduğu eleştirisi hakkaniyetten uzak bir eleştiri çünkü siyasi tarihimize baktığımızda sayısız -90'lı yıllarda özellikle- olağanüstü hâlin olduğu dönemlerde seçimler yapılmış. Yine, seçimlerin kısa olduğu eleştirisinin -bugün baktığımızda bazı basın mensuplarının, bazı siyasilerin açıklamalarına- yine haksız bir eleştiri olduğunu düşünüyoruz çünkü yine 95'li yıllarda alınan erken seçim kararlarında elli sekiz gün gibi takvimin olduğunu görüyoruz, daha kısa olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla asla bir kısa takvim söz konusu değildir; halkımıza ulaşacağımız, yasal süreçlerin işletileceği bir seçim takvimi gündemdedir. Dolayısıyla bu eleştirilerin yersiz olduğunu ifade etmek istiyorum. Milletimiz bu bayram havasında seçimlere giderken bizden bu konuda bir birlik, beraberlik içerisinde bu kararı almayı beklemektedir. Türkiye bir kez daha millet iradesinin her şeyin üstünde olduğunu ortaya koyacağı bir yönetim tarzı istemektedir. En büyük hakem millettir. Milletin kararı başımızın üzerindedir.

Tekrar bu teklifimizin hayırlı olmasını, tüm partilerimizin desteğiyle beraber hayırlı olmasını ümit ediyorum, Komisyona başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Turan.

Sayın Akçay, söz talebiniz...

İmza sahiplerinden Sayın Akçay, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan. Muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Gündemin konusundan da malum olduğu üzere bugün Adalet ve Kalkınma Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisiyle birlikte imza altına alarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunduğumuz, seçimlerin 24 Hazirana alınmasına ilişkin teklifi görüşüyoruz. Öncelikle bu teklifin ülkemize, milletimize, bütün vatandaşlarımıza hayırlı, uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Kısaca özetleyecek olursak 17 Nisan 2018 tarihinde salı günü grup konuşmasında Sayın Genel Başkanımız teferruatlı bir şekilde gerekçelerini açıklamak suretiyle 3 Kasım 2019 tarihinde yapılması öngörülen ve aynı zamanda Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçecek olduğumuz genel seçimlerin öne alınmasına ve bir erken seçim yapılmasına ülkemizin içinde bulunduğu şartlar itibarıyla gerek duyulduğu ve ülkemize yararlar getireceği genel ifadesiyle açıklanmış ve öneri getirmiştir. 19 Nisan Çarşamba günü 2 sayın lider -Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan- birlikte bir toplantı gerçekleştirmişler ve bu toplantının akabinde de Sayın Cumhurbaşkanımızca da seçimlerin tarihinin 24 Haziran olmasının daha münasip olacağı ve teklifin bu şekilde getirileceği ifade edildi ve dün itibarıyla da Adalet ve Kalkınma Partisi Türkiye Büyük Millet Meclisi Grup Başkanı Başbakan Sayın Binali Yıldırım'ın, Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin ve her iki partinin grup başkan vekillerinin imzasını taşıyan teklif Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş ve görüşmelerine başlamış bulunuyoruz.

Tabii, bu seçim tartışmaları ve erken seçim tartışmalarına ilişkin özetle şunu söylemek isterim: Bu belirttiğimiz tarihe kadar, bu hafta başına kadar bütün siyasi aktörler, siyasi çevreler, bazı sosyal kesimler, ağırlıklı olarak medya olmak üzere çok uzunca bir süredir Türkiye'nin gündemine seçim ve erken seçim tartışmalarını getirmişlerdi. Bu tartışmayı hiç yapmayan ve bu tartışmaya girmeyen sadece iki siyasi parti vardı, o da Milliyetçi Hareket Partisi ve Adalet ve Kalkınma Partisiydi. O bakımdan, bu kararın, kendileri bakımından sürpriz sayılmakla birlikte aslında hiç de sürpriz sayılmaması gerekir çünkü en azından son bir yıl itibarıyla baktığımızda, 16 Nisan 2017 Anayasa referandumu öncesi bile bu Komisyon da dâhil olmak üzere ve Anayasa referandumundan sonra da çeşitli ortamlarda, Türkiye Büyük Millet Meclisinde ve medyada bu erken seçim önerileri, teklifleri ve tartışmaları zaten devam ediyor idi fakat bu tartışmalar özellikle son iki aydır yoğunlaştı; hem Sayın Genel Başkanımızın hem Sayın Cumhurbaşkanımızın da açıkladığı üzere, tabii 3 Kasım 2019 tarihine kadar geçecek bugün itibarıyla 563 gün, bir buçuk yıla yakın bir süre ülkeyi sürekli seçim tartışmaları içerisinde tutmanın takdir edersiniz ki hiçbir akli, mantıki yönü de olmazdı ve ülkemizin yararına da değildi.

O bakımdan, bu erken seçim kararının Türkiye'ye yeni bir ses, yeni bir nefes getireceği ve millî iradeye müracaat etmenin her zaman ülkenin yararına olacağı, hiçbir zarar getirmeyeceği -1946'dan bu yana yapılan seçimler, bunların bir kısmı zamanında yapılmıştır, bir kısmı erken yapılmıştır- ve bütün seçimlerin de mutlaka ülkenin yararına olacağı görülmektedir. Yine, 24 Haziranda millî iradeye müracaat edeceğiz.

Ocak ayından bu yana da zaten bu yeni sistemin ittifak konusunu da teşvik ettiğinden bahisle de işte, en son Türkiye Büyük Millet Meclisinden de ittifak yapabilmeye imkân kılan yasaı da birlikte geçirdik. Milliyetçi Hareket Partisi buna ilişkin açıklamalarını, görüşlerini ortaya koymuştur. Önümüzdeki altmış beş günlük süre içerisinde bütün siyasi partiler de bu yeterli süreyi değerlendirerek ve Yüksek Seçim Kurulunun açıklayacağı seçim takvimine göre çalışmalarını yapacaktır.

Yine, kısaca özetleyecek olursak; teklifimizde de ifade ettiğimiz üzere, 15 Temmuz 2016 tarihinde ülkemizde yaşanan darbe girişiminin başarısızlığa uğratılması birçok alanda olduğu gibi siyasette de yeni bir dönemin miladı olmuştur. Özellikle bu Anayasa referandumu ve ittifak yasasıyla birlikte gelişen süreç Türkiye’de önümüzdeki dönemde siyasetin dinamiklerini değiştirmiştir. Bu dinamikler çerçevesinde siyasetin kurgusu, dili, üslubu da buna göre şekil alacaktır.

Ayrıca, 7 Ağustos 2016 tarihinde de İstanbul Yenikapı’da yapılan ve milyonlarca vatandaşımızın iştirak ettiği büyük bir mitingle de milletimiz siyasetçilere bir mesaj vermiştir. Yaptığımız bu çalışmalar da bu mesaj doğrultusundadır ve 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan referanduma giden süreçte de milletimizin önümüze açtığı yol bu şekilde kesinlik ve kararlılık kazanmıştır. Gerek Sayın Genel Başkanımızın gerek Sayın Cumhurbaşkanımızın açıklamalarında gerekçelerini tafsilatla da açıkladığı üzere, bölgemizde yaşanan tarihi önemde hadiseler söz konusudur. Küresel süreçler, Avrupa Birliği’yle ilgili ilişkiler, Türkiye’nin Anayasa referandumuyla verdiği karar nedeniyle belirsizlikler bir an önce Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişi zorunlu kılmaktadır.

O nedenle, Türkiye’nin gündeminden seçim tartışmalarını bir an evvel çıkarmak ve Türkiye’nin yeni ufuklara ve hedeflere doğru millî devlet, güçlü iktidarını daha da tahkim etmiş bir şekilde yürütmesinde fayda olacaktır. Bu düşüncelerle şimdilik sözlerime son veriyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Şimdi de Hükümetin konuya ilişkin görüşünü almak üzere Sayın Adalet Bakanımıza söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

ADALET BAKANI ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, çok değerli grup başkan vekillerim; Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Sayın Başbakanımız Binali Yıldırım ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanı Sayın Devlet Bahçeli ile grup başkan vekili 7 milletvekili arkadaşımız tarafından verilen ve Komisyon gündemine alınan milletvekili genel seçiminin yenilenmesi ve seçimin 24 Haziran 2018 tarihinde yapılması hakkındaki önergeyi görüşmek üzere bir araya gelmiş bulunmaktayız. Konuşmamın başında çok değerli Komisyon üyelerimizi saygıyla selamlıyorum.

Bu süreçte Genel Başkanımız ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın ilgili kurullar ve MHP Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli’yle yaptığı değerlendirmeler sonucunda ülkemizde 27’nci dönem milletvekili genel seçimlerinin 24 Haziranda yapılmasına yönelik bir görüş birliğine varılmış ve kamuoyuyla da paylaşılmıştır ve bugün de bu önergenin çok değerli Komisyon ve Genel Kurul huzurunda takdirine sunulmak üzere bir araya gelmiş bulunmaktayız.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; kahraman Türk milletinin sarsılmaz duruşuyla 15 Temmuz hain FETÖ darbe girişiminin bastırılması ülkemiz ve siyaset açısından yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. Darbe girişiminin ilk başlangıç anından itibaren milletimizin büyük gayretiyle bu hain darbe girişimi bastırılmıştır. 15 Temmuz, esasen bize millet olarak da devlet olarak da birlik ve beraberlik ruhunu ve buna duyulan özlemi de açık bir şekilde göstermiştir. O gün ve sonrasında da milletçe birbirimize daha fazla kenetlendiğimiz tarihi günleri hep beraber yaşadık.

Milletimizin bu tarihi duruşu, 7 Ağustos tarihinde Yenikapı’da yapılan büyük bir miting ve ruhla yine bir millî mutabakatın, bir cumhur mutabakatının temelini oluşturmuştur ve bu birliktelik sonrasında on yıllardır sisteme ilişkin düşüncelerin başında gelen yeni hükümet sisteminin arayışı AK PARTİ ve MHP’nin millî ve siyasetüstü mutabakatıyla bir çözüme kavuşmuş ve milletimiz de 16 Nisanda bu öneriye “evet” diyerek cevabını vermiştir.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin en büyük vaadi, mevcut sistemin ayıplarını gidermek ve istikrar arayışındaki tarihî çelişkileri çözmektir ve milletimiz tarafından kabul edilen bu öneriyle, yürütme ve yasamayı doğrudan milletimiz seçecek, meşruiyetin kaynağı olan halk iradesi yönetime daha etkin bir şekilde yansiyacaktır ve böylece, hükûmetin kurulamama riski de doğmayacaktır.

Anayasa'ya eklenen geçici 21'inci maddeyle, malumlarınız olduğu üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27'nci Yasama Dönemi milletvekili genel seçimi ve Cumhurbaşkanı seçiminin 3 Kasım 2019 tarihinde yapılması öngörülmüş ise de aynı düzenlemede Türkiye Büyük Millet Meclisine seçim tarihini erkene alma yetkisi de tanınmıştır. Meclisimizin bu yetkisini kullanması hâlinde milletvekili genel seçimi ve Cumhurbaşkanı seçiminin de birlikte yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bildiğiniz gibi uyum sürecinin sağlanması ve bu konudaki çalışmalar için de kamuoyu nezdinde ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin huzurunda gerçekleştirilen bir süreci hep beraber yaşadık ve milletimizin yeni hükûmet sistemine “evet” demesiyle birlikte artık daha fazla beklemenin bir gereğinin kalmadığı ve milletin cevabını hayata geçirmenin tarihin bizi getirdiği bu noktada bir zaruret hâlini aldığı kuşkusuzdur.

Suriye'de yürütülen operasyonlar ve bölgemizde yaşanan tarihî gelişmeler Türkiye'nin yeni yönetim sistemine geçmesini ve böylece belirsizliklerin de bir an evvel aşılmasını gerekli kılmıştır.

Görülmektedir ki 3 Kasım 2019 tarihine kadar geçecek her gün halkımızın beklentisini ve eski sistemin sancılı yanlarından doğabilecek belirsizleri artırmaktadır. Bu nedenle, söz konusu belirsizliklerin de bir an evvel ortadan kaldırılması amacıyla erken seçim yapılması zorunluluğu doğmuştur.

Burada bir Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi gerekçesiyle ve buna bir an evvel geçilmesi devletin bekası, milletin birliği, beraberliği adına bir zaruret gerektirmiştir. Yani normal bir sistem değişikliği, hükûmet sistemi olmadan seçimlerin erkene alınması söz konusu değil, milletimizin büyük bir çoğunluğu ve iradesiyle kabul edilen Anayasa değişikliğinin ve hükûmet sisteminin bir an evvel iradesinin tecelli etmesi anlamına dönük bir irade söz konusudur, bir öneri söz konusudur.

Sonuçta, ülkemizin karşı karşıya bulunduğu bu manzaradan da hareketle bu erken seçim teklifine olumlu yaklaşmamız konusunda bir görüş birliğine varılmıştır. Milletimiz, hükûmet sistemine ilişkin bu talebin de bir an evvel yerine getirilmesini ve Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin bir an evvel yürürlüğe girmesini beklemektedir. 24 Haziran tarihinde yapılacak Cumhurbaşkanı ve milletvekili seçiminin akabinde seçilen Cumhurbaşkanının göreve başlamasıyla birlikte bu hükûmet sistemi de yürürlüğe girecektir.

Sözlerimi toparlarken AK PARTİ hükûmetleri olarak kurulduğumuz günden bu yana bu toprakların özü, sözü ve milletin iradesi dışında hiçbir merciyle iş birliği yapmadık, el birliği yapmadık. Bugün bizi bu seçim sürecine götüren sebep de milletimizle olan bu gönül ve fikir birliğinin yansımasıdır. 24 Haziranı bir demokrasi şöleni ve milletin iradesi, milletin yetki ve karar sahibi olduğu bir şölen havası içerisinde hep birlikte kutlayacağız ve bu kampanyayı da bu süreci de birlik beraberlik, yapıcı, kuşatıcı bir dille hep beraber geçirmeyi, tamamlamayı ümit ediyorum. 24 Haziran 2018 yeni hükûmet sistemi ve milletimizin iradesi hayırlı olsun, demokrasimize hayırlı olsun, milletimizin gözü olsun diyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle katkı ve destekleriniz için teşekkür ederim. Bu sonucun vatanımıza, ülkemize, milletimize hayırlı olmasını temenni eder, hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Şimdi, söz talep eden arkadaşlara talep sırasına göre söz vereceğim.

Sayın Adıyaman, buyurun.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyonun değerli üyeleri, basının değerli emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, öncelikle, AKP ve MHP koalisyonunun Komisyonumuzun huzuruna getirdiği erken seçimle, bizce panik, korku ve endişe seçimiyle ilgili önerge üzerinde partimiz adına söz almış bulunmaktayım.

Tabii, demokrasinin genel bir kavramı vardır, genel anlamıyla demokrasi, halk iktidarı olarak tarif edilir. Abraham Lincoln 1863 tarihli Gettysburg söylevinde demokrasiyi “halkın halk eliyle, halk için hükûmeti” şeklinde tanımlamış. Buradaki “halk” kavramı belli bir zümreyi, sınıfı, inanç grubunu, etnik kimliği, dil topluluğunu ya da siyasal, ideolojik oluşumun mensuplarını değil; ülke sınırları içinde yaşayan inancı, dili, kimliği, siyasal ideolojisi, aidiyeti ne olursa olsun bir bütün olarak yurttaşların tamamını ifade eder. Çağdaş demokrasilerin olmazsa olmazı demokratik, özgür, şeffaf, güvenilir ve adil seçimlerdir. Çağdaş demokrasilerin olmazsa olmazlarından biri de yurttaşların gerek ülke yönetimine gerekse yerel yönetimlere katılımının, yönetimde söz sahibi olmalarının önemli bir kanalı da yine demokratik, şeffaf ve güvenilir seçimlerdir. Elbette, seçimlerin halk iradesini, yurttaş iradesini en doğru biçimde yansıtacak özgür, demokratik ve şeffaf koşullarda gerçekleştirilmesi kadar güvenilir usul ve yöntemlerle gerçekleştirilmesi de bir ülkede demokratik siyasetin hâkim kılınması bakımından hayati niteliktedir.

OHAL koşullarında seçim ve Halkların Demokratik Partisi milletvekillerinin yokluğu seçmen iradesinin aslında itibarsızlaştırılmasıdır. Olağanüstü hâl altında gerçekleşen son referandumda görüldüğü gibi, seçim usul ve yöntemlerindeki aksaklıklar seçimi bir bütün olarak zan altında bırakabilmekte, yapılan oylamaya gayrimeşru bir nitelik katmaktadır. Anayasa Komisyonu olarak bu dönem halkın iradesiyle seçilmiş milletvekillerinin yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması, Anayasa değişikliği, yasamanın anayasası niteliğinde Meclis İçtüzüğü değişikliği, Yüksek Seçim Kurulu Teşkilat Yasası ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Diğer Bazı Seçim Kanunlarında Değişiklik Öngören Kanun gibi son derece önemli muhtevalara sahip ve sonuçları bakımından son derece ciddi etkiler yaratan ve yaratacak düzenlemeler yapıldı. Şunun altını çizmek ve kabul etmek durumundayız ki bu çok önemli yasal düzenlemelerin bir buçuk yılı aşkın süredir devam ettirilen olağanüstü hâl koşullarında yapılıyor olması ülke demokrasisi bakımından oldukça önemli bir sorundur. OHAL koşullarının yanı sıra Parlamantonun üçüncü büyük siyasi partisi olan Halkların Demokratik Partisinin 9 seçilmiş milletvekilinin, Demokratik Bölgeler Partisine mensup 63 belediye eş başkanının hâlen cezaevinde tutulduğu bir süreçte ve OHAL koşullarında panik seçime karar verilmesi seçmen iradesinin itibarsızlaştırılması bakımından büyük bir skandal niteliğindedir. İçerisinde bulunduğumuz süreçte çok açık ve net olarak görülmektedir ki seçim güvenliği kadar bir diğer önemli problem de seçilmişlerin güvenliğidir.

Geldiğimiz noktada gerek milletvekili genel seçimleri gerekse yerel yönetimlerin şekillendiği mahallî seçimlerin anlamını yitirdiği, parlamenter sistemin âdeta askıya alındığı bir dönemdeyiz maalesef. Belediyelere kayyumların atandığı, milletvekillerinin tutuklandığı ve milletvekilliklerinin düşürüldüğü, bütün yetkilerin merkezleşmiş Hükûmette toplandığı, atanmışların seçilmişlere tercih edildiği bir ortamda sözüm ona, yasama faaliyeti yapıyorumuz gibi görünmeye çalışmak son derece trajikomiktir.

Seçme ve seçilme hakları en temel hak ve özgürlüklerden olup bu hakların özüne zarar verecek koşullar altında seçim düzenlemeleri yapmak ve seçime gitmek bizzatıhi bu temel hakların hiçe sayılması anlamını taşıyacaktır. 15 Temmuz 2016’da yaşanan başarısız darbe girişiminin ardından ilan edilen OHAL ve ardından çıkarılan çok sayıda KHK’yle Parlamento âdeta devre dışı bırakılmıştır.

Seçimin zgr bir ortamda yapılması gerekmektedir. Milletvekilleri zerindeki gözaltı, tutuklama tehdidi; gazetecilerin, akademisyenlerin, STK'lerin, basının ve tüm toplum kesimlerinin susturulduğu, yargının vesayet altına alındığı bu ortamda yapılacak seçim, Parlamentoya ve demokrasiye yapılan bir provokasyondur. Özellikle, dokunulmazlığı kaldırılan tüm milletvekilleri üzerinde sürdürülmekte olan gözaltı ve tutuklama tehdidi, seçimlere dair kanuni düzenlemelerin zgr bir ortamda tartışılmasını dahi neredeyse imknsız kılmaktadır. Olağanüstü hâl koşulları altında yürütülen toplumsal kutuplaşmanın had safhaya ulaştığı; muhalif olan hemen her fikrin, tutumun ve eylemin her an kriminalize edilebildiği günümüz Trkiyesindeki koşullarla temel toplumsal ve yasal düzenlemeler bağlamında demokratik seçim çalışmalarının yapılabilereğini varsaymak demokratik kültürü kavramamış olmak anlamına gelmektedir. Birden fazla partinin yarıştığı ve herkesin eşit oy hakkının bulunduğu serbest seçimlerle gelen iktidarların karar ve uygulamalarının bağımsız yargı tarafından denetlenmesi esastır. Hukuk devleti ve kuvvetler ayrılığının olmadığı ülkelerde ağdaş demokrasilerden söz edilemez. Yönetimde şeffaflığı ilke edinen ağdaş devletler, vatandaşlarına düşüncelerini özgürce açıklayabilecekleri sendikalar, mesleki kuruluşlar, dernek ve benzeri örgütlenmelerle demokratik karar mekanizmalarına katılabilecekleri bir ortamı sağlar. Maalesef, geldiğimiz aşamada tek adam rejiminin hâkim olduğu ülkemizde bu koşullar yoktur. oğulcu demokrasiler, bağımsız ve çoğulcu medyayı, uzlaşma ve hoşgörüyü esas alır. Maalesef OHAL koşullarında, ülkenin demir yumrukla yönetildiği bu şartlarda hele demokratik seçimden bahsetmek hiç mümkün değildir.

Bir ülkede demokrasinin temel işlevinden biri de halk iradesinin, yurttaş iradesinin engellenmeden yönetim şemasına etkin ve aktif bir biçimde dâhil olabilmesidir ve böylece, azınlıkta olan fikirlerin dahi dillendirilebileceği ve azınlıkta olan toplumsal kesimlerin temsil edilebileceği imknların yaratılması gerekmektedir. Elbette, bunun sağlanabilmesi için, seçim barajı gibi Türkiye'de demokrasinin gelişmesi önünde kangrenleşmiş bir engele dönüşen mekanizmaların da lağvedilmesi gerekirdi. Türkiye'de yüzde 10'luk ülke geneli seçim barajı uygulaması 1980 darbesi sonrası yasalaştırılmıştır. Her ne kadar yönetimde istikrar gerekçesiyle sunulsa da seçim barajının, muhalif siyasal hareketlerin ve partilerin Parlamentoda temsil edilmelerini engellemek için uygulamaya konulduğu bilinmektedir. Yüzde 10'luk seçim barajının uygulamaya konulduğu tarihten bugüne kadarki tüm siyasal iktidarlar ve partilerin tamamı bu yüzde 10'luk baraja dört elle sarılmışlardır; AKP-MHP ittifakı da buna dört elle sarılmaya devam etmektedir.

Diğer bir sorun ise siyasi partilerin seçime katılabilme yeterliği meselesidir. Seçim mevzuatında hâlâ yürürlükte olan problem ve problem oluşturmaya devam eden ve en az seçim barajı kadar çoğulcu demokratik bir yönetişimin zeminini baltalayan bir diğer meseleyse siyasi partilerin seçimlere katılabilme yeterliliğine ilişkin iptidai düzenlemelerdir. Türkiye'de siyasi partilerin milletvekili genel ve ara seçimlerine ve belediye başkanlığı ile belediye meclisi, il genel meclisi yelikleri genel ve ara seçimlerine katılabilmeleri için illerin en az yarısında, oy verme gününden en az altı ay evvel teşkilat kurmuş ve büyük kongrelerini yapmış olmaları veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde gruplarının bulunması şartı aranmaktadır. Bu maddeden de anlaşılacağı üzere bir siyasi partinin seçime katılabilme hakkı kazanabilmesi için 81 ilin en az yarısından fazlasında örgütlenme zorunluluğu bulunmaktadır. Bu panik seçim kararının, birçok partinin seçime katılmasını engelleme saikiyle alındığı açıktır ve alenidir, bunu bütün kamuoyu çok net bilmektedir.

Eş başkanlık ve parti içi demokrasi sorunları ile il ve ile teşkilatları düzeyinde eş genel başkanlık yasal güvenceye kavuşturulmamış, verdiğimiz önergeler komisyonlarca veya Genel Kurulda reddedilmiştir. Dolayısıyla seçim mevzuatında çeşitli değişiklikler öngören uyum yasaları, parti içi demokrasi, kadınların aktif siyasete katılımı gibi, örneğin eş başkanlık uygulaması sadece parti genel başkanlığı düzeyinde yasal bir güvenceye sahip olup partilerin ile başkanlıkları düzeyinde

uygulamaları hâlen yasal bir güvenceye kavuşturulmamıştır. Yine, siyasi partilerde kadın-erkek fırsat eşitliğini en üst düzeyde sağlayabilecek düzenlemeler yapmadan telaş, korku ve panikle alınmış bu seçim kararıyla karşı karşıyayız.

Değerli komisyon üyeleri, bu teklif, iki siyasi partinin iktidarda kalma ve barajı aşma hesabıyla hazırlanmış bir antidemokratik seçim mühendisliği diyebileceğimiz bir önergedir. 7 Haziran seçimlerinden sonra yükselişe geçen AKP-MHP ortaklığının geldiği doruk noktadır bu seçim kararı. Kapalı kapılar ardında hazırlanan toplumun farklı kesimlerinden ve Parlamentonun diğer partilerinden gelen teklif ve önerileri dikkate almayan AKP-MHP koalisyonu ülke çıkarları ve demokrasinin temel ilkelerini bir tarafa bırakarak salt kendi çıkarlarına hizmet edecek bir seçim kararı almıştır. Bu teklifin ne Türkiye halklarına yararına ne de evrensel demokrasi ve hukuk normlarına uygun olduğu söylenebilir. Bu teklifini iki siyasi partinin seçimlerde gerek iktidarda kalabilme gerekse baraj altında kalmamak gibi kaygılarla diğer siyasi partilerle ortaklaşmadan, müzakere etmeden, herhangi bir uzlaşma aramaya gerek görmeden Türkiye Büyük Millet Meclisine sundukları antidemokratik siyaset mühendisliği olarak adlandırabiliriz. Bu, antidemokratik bir tekliftir açıkça.

7 Haziran 2015 seçimlerinden sonra yükselişe geçen ve bu teklifle doruk noktasına ulaşan AKP-MHP ortaklığı yapılan siyasetin her aşamasında salt kendi çıkarlarını gözetmektedir. Erken seçim kararının kapalı kapılar ardında hazırlandığı, iktidar çoğunluğuna dayanarak toplumun farklı kesimlerinin yükselen öneri ve teklifler dikkate alınmadan, komisyon aşamasının dahi hızla tamamlanacağı, bu bağlamdaki panik, korku ve endişenin ifadesi olan bu önerenin demokratik anlayış, kültür ve uzlaşıdan uzak olduğunu belirtmek gerekiyor. Bu yüzden, AKP-MHP ortak imzasıyla sunulan teklifin ne Türkiye halklarının yararına ne de demokrasi ve evrensel hukuk normlarına uygun olduğu söylenebilir.

7 Haziran ve 1 Kasım seçimleri sonrası HDP'ye yönelim, siyasi operasyonlar, kriminalize etme, dokunulmazlıklar, tutuklamalar, vekilliklerin düşürülmesi ve tasfiye süreçleriyle karşı karşıya kaldık ve hâlâ devam etmektedir. Bildiğiniz gibi, 26'ncı Dönem Parlamentosunun tam da son günlerinde ve milletvekilliği sürecinin tam da doğal süreci içerisinde biteceği bir dönemde AKP'nin bugün iki milletvekilimizin milletvekilliğinin düşürülmesine ilişkin kararı okumalarının bile çok küçük siyasal hesapların bir ürünü, ifadesi olduğu açıktır.

7 Haziran seçimlerinde 6 milyon seçmenin desteğini alan, yüzde 13,1 gibi büyük bir oy oranına ulaşan, böylelikle AKP'nin tek başına iktidar olma hayallerini suya düşüren Halkların Demokratik Partisine yönelik siyasi soykırım operasyonları başlatılmış; 7 Haziran 2015 seçimleri öncesinde Cumhurbaşkanı Erdoğan 12 Eylül rejiminden kalan seçim barajı için "Biz getirmedik ki biz kaldıralım." beyanıyla darbe rejiminin ürünü olan yüzde 10'luk seçim barajına sahip çıkmış ve yine "Tek başına iktidar olmaz isek ülke kaosa sürüklenir." mesajları verilerek "Baraj olmasa Türkiye koalisyonlar ülkesi olur." benzeri söylemlerle seçmen iradesi baskılanmaya çalışılmış; Cumhurbaşkanı Erdoğan "Ben parti kapatılması olayını doğru bulmuyorum fakat bu partinin yöneticilerinin bu işin bedelini ödemeleri gerekir fert fert, birey birey. Anayasa'nın 14'üncü maddesi çok şeyler sağlıyor. Eğer o yeterli değilse dokunulmazlık zırhından bunları sıyırmak suretiyle, şu açıklamaları yapanlar, terör örgütünü kendi arkasında gösterenler, 'Sırtımızı şuraya buraya dayıyoruz.' diyenler bu ifadelerin bedelini ödemelidirler." beyanında bulunmuştur. Bu beyanlar yargı tarafından bir talimat olarak algılanmıştır. Bu beyan sonrasında aralarında eş genel başkanlarımız, milletvekillerimiz, MYK ve parti meclisi üyelerimiz, belediye eş başkanlarımız, belediye ve il meclis üyelerimiz, il ve ilçe yöneticilerimiz ve çok sayıda üyemizin yer aldığı 11.631 kişi gözetl altına alınmış, bunların 3.383'ü tutuklanmıştır. HDP'ye yönelik bu operasyonlar aralıksız bir şekilde sürdürülmektedir. İktidar partisine yakın köşe yazarlarının

ifade ettiği üzere Cumhurbaşkanı Erdoğan, HDP'ye 7 Haziran sonuçları üzerinden ceza kesmiştir. 6 milyon seçmenin iradesini temsil eden, Meclisin 3'üncü büyük partisi büyük bir medya ambargosuyla susturulmaya, siyasi operasyonlarla faaliyetlerini yürütemez bir duruma getirilmeye çalışılmıştır.

20 Mayıs 2016 tarihinde, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kılıçdaroğlu'nun da ifade ettiği üzere, Anayasa'ya aykırı bir şekilde dokunulmazlıklarının kaldırılmasının ardından 4 Kasım 2016'da aralarında Eş Genel Başkanlarımız Selahattin Demirtaş'ın ve Figen Yüksekdağ'ın da bulunduğu 12 HDP'li milletvekili birbirinden farklı dosyalar ve farklı cumhuriyet savcılıklarınca haklarında yürütülen soruşturma olmasına rağmen, dünyada eş benzeri görülmemiş bir şekilde tek bir merkezden kontrol edildiği, öncesinde hangi cezaevlerine nasıl bir şekilde aktarılacaklarının dahi planlanıp hazırlıklarının tamamlandığı eş zamanlı bir operasyonla gözaltına alınıp tutuklanmışlardır. Bu süreçte aynı zamanda yandaş ve ana akım tüm medya organlarının aynı manşetle haber yapması, Halkların Demokratik Partisine yönelik oluşturulmak istenen algıyı, bu operasyonun açık bir şekilde siyasi bir operasyon olduğunu kanıtlar niteliktedir. 2007'den 24 Aralık 2015 tarihine kadar 182 olan fezleke sayısı, 20 Mayıs 2016 tarihinde 510'a ulaşmıştır.

HDP'ye yönelik siyasi operasyonun bir başka boyutu da çok sayıda HDP'li milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliğinin hukuka aykırı bir şekilde düşürülmesidir. Şu an Parlamentonun 3'üncü büyük partisinin 9 milletvekili cezaevinde olup aralarında 4 tutuklu milletvekilinin bulunduğu 11 milletvekilinin ise Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği düşürülmüş durumdadır. Erken seçim teklifini görüştüğümüz bugün, daha üç saat önce Milletvekillerimiz Osman Baydemir ve Selma Irmak'ın vekillikleri düşürüldü. Meclisin seçim kararı alacağı ve kapanacağı bu son günde alelacele 2 vekilimizin vekilliklerinin düşürülmesi hangi telaşın, korkunun, endişenin ya da hangi küçük siyasi hesabın sonucudur? Siyaset, demokratik yarış ve rekabetin etik birtakım kuralları vardır. AKP'nin kural ve etik tanımazlığının tipik bir örneğini üç saat önce bir kez daha yaşadık ve tanık olduk.

Halkın iradesi, iktidarın müdahalesi sonucu Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında eksik temsil edildi. Bu bağlamda, öncelikli olarak çıkartılan tüm yasa, teklif ve tasarıların üzerinde yürütülen görüşmeler eksik bir iradeyle gerçekleşti. Bu bağlamda, 4 Kasım 2016 tarihinden bugüne Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında yürütülen çalışmaların tamamının bizler açısından meşruluğu tartışmalıdır. Benzer şekilde, önümüzde duran bu teklifin de meşruluğu, Parlamentonun iradesi eksik olduğu için tartışmalıdır. Bu teklifin Meclise sunulduğu atmosferde sadece HDP'ye yönelik baskı politikaları uygulanmıyor, AKP-MHP blokunun karşısında olan siyasal ve toplumsal alandaki tüm kişi, kurum ve kuruluşlar büyük bir baskı altındadır.

Tüm eleştiri ve görüşlerimiz ışığında, erken seçime Halkların Demokratik Partisi olarak şartlar ve koşullar ne olursa olsun, tüm antidemokratik uygulama ve yöntemlere rağmen, halklarımızın sağduyusu ve iradesine olan inanç ve güvenimizle AKP-MHP koalisyonunun panik, korku ve endişeyle halklarımızın önüne koyduğu erken seçime hazır olduğumuzu ve büyük bir zaferle çıkacağımızı ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Adıyaman, teşekkür ederim.

Buyurun.

MİZGİN IRGAT (Bitlis) - Sayın Başkan, ben bir ek yapacağım, sonra Mehmet Emin Vekilimiz bir açıklama yapacak.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Bir açıklama yapacağız Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Adıyaman.

MİZGİN IRGAT (Bitlis) - Ben yapacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamam.

Sayın Irgat, buyurun.

MİZGİN IRGAT (Bitlis) - Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; ben de hepinizi selamlıyorum.

Mehmet Emin Adıyaman Vekilimiz zaten grubumuz adına söylenmesi gereken her şeyi söyledi. Fakat bizler çocuk istismarıyla ilgili bir yasa tasarısını ayrıntılı bir şekilde çalışırken -gerçekten toplumu, çocukları ilgilendiren ve aslında toplumun da beklentisinin olduğu bir çalışmayken- bir anda bütün çalışmalar askıya alındı ve böylesi baskın bir seçim kararıyla Türkiye halkları gerçekten bir zoraki seçime tekrardan götürülmeye çalışılıyor. Bu temelde, bizler, AKP-MHP'nin olası krizleri önlemek ve aslında en önemli bölgede kayyumların olduğu belediyelerle seçime gitmenin avantajını kullanmak için böylesi bir seçim kararı aldığını bir kez daha buradan yinelemek istiyoruz.

Diğer taraftan, seçim kararının alındığı gün, 2 milletvekilinin vekillığının düşürülmesi ve 11 milletvekili içerisinde 6 kadın milletvekilinin de vekillığının düşürülmesi ve bugün duruşması olan Sayın Gülser Yıldırım'a Mardin'de yedi yıl altı aylık gibi bir hapis cezasının verilmesinin de ayrıca kadın iradesine, kadınların seçmenlerine, partimizin bu yönlü politikasına da yapılmış bir darbe olduğunu burada yinelemek istiyorum.

Bizler bugün bu kararları dinlemedik, Meclis Genel Kurulunu sayın grup başkan vekilimiz gerekli açıklamaları yaptıktan sonra terk ettik. Şu an neden bu Komisyodayız? Söyleyecek sözümüz var elbette ki. O yüzden, bizler, böylesi seçimlerin Türkiye halkları açısından, şu anda Türkiye'nin içinde bulunduğu krizler açısından bir çare olmadığını bir kez daha yinelemek istiyoruz. Daha önceleri denendi, evet, OHAL dönemlerinde erken seçimler yapıldı ama bunun sonucunda maalesef ki Türkiye, önünde duran hiçbir soruna çözüm bulamadı, şu an hâlâ bu krizlerle baş başayız. Erken seçimi istemeyi vatana ihanetle eş değer gören bir düşüncenin şu anda erken seçime gidiyor olmasının da çelişkisini halklarımızın iradesine, bakış açısına ve takdirine sunuyoruz. Bu anlamda, bizler de bir kez daha bu seçimlerde halkların taleplerinin ve muhalefetin sesinin kısıtılmaya çalışıldığı bu zoraki süreçte halklarımızın sözünü, sesini mutlak surette sandığa yansıtacağına eminiz. Bu temelde yeter ki demokratik, şeffaf ve adil bir şekilde seçimler yapılsın ve halkların iradesine müdahale edilmesin.

Ben de fikirlerimi bu şekilde dile getirmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Sayın Başkan, söz vermeden kısa bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Adıyaman, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- İğdir Milletvekili Mehmet Emin Adıyaman'ın, seçim kararının alındığı bugünde 2 HDP milletvekilinin vekilliklerinin düşürülmesini protesto ederek Komisyondan ayrılacaklarına ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, konuşma içerisinde de ifade ettim, bu 26'ncı Dönem Parlamentonun tam da kapanmaya yakın olduğu bu son toplantılarında bugün 2 milletvekilimize ilişkin vekilliklerinin düşürülmesi hususu, hem antidemokratik hem etik değil hem de siyasi ahlaka uymayan bir durum çünkü doğal süreci içerisinde bitecek olan milletvekilliğinden bile AKP iktidarının bir çıkar, bir menfaat elde etme düşüncesi hakikaten demokrasiye, hukuka, adalete ve siyasetin etik kurallarına

aykırıdır. Bu nedenle, biz, bu milletvekilliklerinin düşürülmesine ilişkin bu tavrı protesto ediyoruz, doğru bulmuyoruz. Bu nedenle, AKP iktidarının 26'ncı Dönem boyunca bize dayatmış olduğu hukuk dışı uygulamalarını gördük, yaşadık ve bu Komisyonunda da artık AKP'nin bu hukuksuzluğuyla AKP'yi baş başa bırakıyoruz ve bir kez daha 2 milletvekilimizin vekilliklerinin bugün düşürülmesini protesto ederek Komisyondan ayrılıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ama biz baş başa kalmıyoruz, siz baş başa kalmış oluyorsunuz, diğer arkadaşlar burada.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Siz baş başa kalın, kendinizle baş başa kalacaksınız Sayın Başkan.

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Sadece diyeceğinizi dediniz ama bizi dinleme hakkını kullanmadınız.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE DİĞER İŞLER (Devam)

A) DİĞER İŞLER (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanı Osmaniye Milletvekili Devlet Bahçeli ile 7 Milletvekilinin Milletvekili Genel Seçiminin Yenilenmesi ve Seçimin 24 Haziran 2018 Tarihinde Yapılması Hakkındaki Önergesi (4/147) (Devam)

BAŞKAN – Sayın Erkek, buyurunuz.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, grup başkan vekilleri, değerli arkadaşlarım, değerli basın mensupları; şimdi, aslında farklı bir konuşma yapmayı düşünüyordum ama Sayın Bakanı ve teklif sahiplerini dinledikten sonra bazı derin çelişkileri ortaya koyup kısa bir değerlendirme yapacağım. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin bir an önce yaşadığımız koşullar sebebiyle devreye girmesi bu kadar önemliyse... Daha bir ay önce Hükümet sözcüsü Sayın Bekir Bozdağ “Seçimler kesinlikle zamanında yapılacak. Kesinlikle erken seçim olmayacak. Herkes planını buna göre yapsın.” diye niye açıklamalarda bulundu? Eğer Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin devreye girmesi bu kadar önemliyse, neden? Yani burada ya topluma yalan söyleniyor ya da büyük bir öngörüsüzlük var, ikisinden biri.

Şimdi, çok yakın zamanda yapılan açıklamalara baktığımızda, teklif sahiplerinin ve Sayın Bakanın gerekçeleriyle bağdaşmayan durumlar görüyoruz. Demokrasilerde herhâlde uzun süre iktidarda kalmak gerçekten iyi bir şey değil. Çünkü AK PARTİ'nin kuruluş felsefesine, ilk yıllarına, düşüncelerine baktığımızda, son dönemlerdeki uygulamalarıyla tamamen zıt. Erken seçim talep etmeyi ihanet olarak kabul eden AK PARTİ Genel Başkanı Sayın Erdoğan, bugün erken seçim ilan ediyor. Üstelik, daha, atıyorum, 100 bin imzayla bir Cumhurbaşkanı adayının nasıl gösterileceği daha belli değil, belli değil. Bir düzenleme yapılacak yani KHK'yle mi yaparsınız, Anayasa Komisyonuna mı gelir, bilmiyorum. Yani en azından bazı düzenlemeleri yapıp bu kararı alsaydınız. Daha belirsiz çok şey var.

Söylemek istediğimiz, aslında siyaseti gerçekten etik değerlere uygun, ilkeli yapmak. Bakın, “Milletin kararı başımızın üstünde.” dendi, “millî irade” dendi ama 7 Haziranda milletın kararı – maalesef- başımızın üstünde olmadı, olmadı. “Millet kaosu tercih etti.” dediniz. 7 Haziranda millî irade ne dedi? “Uzlaşın, ülkeyi yönetin.” dedi. Neden o zaman bir AK PARTİ-MHP koalisyonu yapmadınız, millî iradeye uygun bir şekilde? 1 Kasıma giden süreçte yüzlerce insan öldü, yüzlerce insan öldü. 1 Kasımdan sonra nedense o acılar, o patlamalar, o saldırılar birden durdu. Yani bu, inanın, vicdanlarda muhakeme edilmesi gereken bir şey. Eğer millî iradeyse, milletın kararıysa 7 Haziranda da bu karara,

bu iradeye saygı gösterilmeliydi ve Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk kez bir hükümet kurulmadı. Kurulabilirdi, çok çeşitli imkânlar vardı, AK PARTİ ile MHP de kurabilirdi. Çok acılar yaşandı 7 Haziranda, 1 Kasım'da. 1 Kasım'a giden süreç normal bir süreç değildi ve daha sonra yaşadıklarımız.

15 Temmuz vurgusu yapılıyor. Evet, 15 Temmuz'da Türk Silahlı Kuvvetleri içindeki FETÖ'cü yapı bir darbe teşebbüsünde bulundu ve bu, milletin duruşuyla, Parlatmentonun duruşuyla, Silahlı Kuvvetler ve Emniyet güçleri içerisindeki demokrasiye bağlı unsurların duruşuyla, medyanın duruşuyla hep birlikte bertaraf edildi. Parlatmentoda grubu bulunan 4 siyasi parti ortak bildiri yayımladı. Ama OHAL'le Parlatmento devre dışı bırakıldı. Siz terörle, FETÖ'yle mücadeleyi Parlatmentoyu devre dışı bırakarak ve hukuk çerçevesinde yapmazsanız, aslında FETÖ'nün, terörün ekmeğine yağ sürersiniz ve sürülüyor yaratılan mağduriyetlerle çünkü yaş ile kuru birlikte yanıyor, bunu herkes biliyor. Üstelik 15 Temmuz'a giden süreçte, o yaşadığımız acı gecede, on beş yıllık bir tek başına iktidarın sorumlu olmadığını düşünmek de hukuken de vicdanen de siyaseten de mümkün değil. Ama bu sorumluluk maalesef üstlenilmedi. Yönetenlerin sorumluluğu olmaz mı yaşanan acılarda, yaşadığımız olaylarda? Evet, FETÖ bir darbe teşebbüsü yaptı. Zaten geçmişte de darbeleri alkışlayan bir kişiyle iktidar olduktan sonra birlikte yürümek tercih edildi. 12 Eylül darbesini, 28 Şubat darbesini ayakta alkışlayan, destekleyen kimdi? Fetullah Gülen'di. Bu biline biline, iktidar olduktan sonra darbeleri alkışlayan, destekleyen bir kişiyle birlikte yol yüründü ve ona her türlü destek verildi. 15 Temmuz'dan bahsederken iktidarı yönetenlerin bu özeleştiriyi de yapması aslında gerekli çünkü yüzlerce insan kaybedildi. Türkiye Cumhuriyeti, tarihindeki çok acı bir günü yaşadı.

Çok değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, sayın grup başkan vekilleri; OHAL sürecinde seçim yapılması doğru bir şey değildir. Bu, doğru bir şey değildir. Bu, bütün dünyada aklı başında herkesin bildiği bir şey. Siz OHAL'i ilan ederken bunun bir ay, bir buçuk ay içerisinde kaldırılacağını söylediniz. Evet, soruşturma ile ilgili etkin tedbirler alınır çünkü OHAL onun için ilan edildi. Devletin içerisindeki bu yapılanmayla etkin mücadele edebilmek için soruşturmaya ilişkin ek tedbirleri alırsınız, ondan sonra da OHAL'i kaldırabilirsiniz. Ama siz ne yaptınız? OHAL'in ilanını gerekli kılan sebepler dışında her alanda, ekonomik alandan yani her şeye; rektör seçimlerine, taşeron işçi düzenlemesine, Varlık Fonu'na, kış lastiğinden her şeye kadar; Parlatmentoyu, Parlatmento iradesini, millî iradeyi hiçe sayarak KHK'lerle düzenlediniz. KHK'lerle bir soruşturma, yargılama olmadan binlerce insan ihraç edildi ve bunların içerisinde FETÖ'yle, terörle hiçbir iltisakı olmayan insanlar da var; İbrahim Kaboğlu gibi. FETÖ'yle mücadeleyi açık bir şekilde yıllarca yürütmüş sendikalara üye binlerce öğretmen, kamu görevlisi ihraç edildi. Ve siz OHAL düzeninde ki geçmişte OHAL'le ilgili AK PARTİ Genel Başkanı Sayın Erdoğan'ın söylediklerini de bütün herkes biliyor. "OHAL talep etmek, terörün diline teslim olmak." deniyordu. En azından bunu makul bir sürede sonlandırmak gerekiyordu. Ama yapmadınız, yapmadığımız gibi, OHAL düzeninde bir Anayasa değişikliğini gerçekleştirdiniz.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi denen sistem, Türkiye'ye yapılabilecek en büyük kötülüktür bize göre. Çünkü kuvvetler ayrılığını yıktınız, egemenliği şahsileştirdiniz. Hangi sistem olursa olsun; başkanlık sistemi, parlamenter sistem, yarı başkanlık, başka bir sistem, kuvvetler ayrılığı yoksa demokrasi yoktur. Böyle bir referandumu ve böyle bir suistimalci Anayasa değişikliğini maalesef, bugün de savunuyorsunuz ama gelecekte göreceksiniz, tarih bazı şeyleri değerlendirirken ve bugünkü tutanaklar, düşünceler, konuşmalar incelenirken çok farklı şeyler göreceğiz.

Ben sizlerin vicdanına, muhakemenize, adaletinize bir şey sormak istiyorum: Parlatmentoda OHAL'i üç ay daha uzatıp aynı gün erken seçim kararı almak siyasi etikle bağdaşır mı? Bence kesinlikle bağdaşmaz, doğru bir şey değil.

BÜLENT TURAN (Çanakale) – Sayın Erkek...

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Keşke cesaretiniz olsaydı OHAL’i de kaldırsaydınız, öyle erken seçim kararı alsaydınız. OHAL’de yapılacak her seçimin, sonucu ne olursa olsun, meşruiyeti tartışılacaktır. Türkiye’nin itibarını dünyada bu derece zedelemeye hiç kimsenin, hele hele Türkiye’yi yönetenlerin hakkı kesinlikle yok.

Buyurun Sayın Turan.

Ben devam edeceğim de siz benim hemşehrim olduğunuz için...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, biz birbirimizi severiz ama bazen böyle...

BAŞKAN – Bitti mi?

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Hayır, müdahale etti de.

Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Su içsin, nefes alsın, o yüzden.

Sayın Başkan izin verirsiniz bir cümle eklemek isterim.

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Erkek’in konuşmasını dikkatle dinlemeye çalışıyorum, Çanakkale Vekili olarak da hassaten takip etmeye çalışıyorum. Fakat üzülerek söylemek istiyorum: 1 Kasım seçimlerindeki süreci “Yüzlerce ölüm oldu.” vesaire tarzdaki çok tehlikeli ifadeleri kullanmasını şaşkınlıkla izliyorum, bunları reddetmesini talep ediyorum kendisinden.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Olmadı mı Sayın Turan?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bu, bir HDP dilidir, bu doğru bir yaklaşım değil.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Hiç alakası yok, saptırmayın!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bu, 1 Kasım’da, o süreçte...

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Saptırmayın!

MURAT EMİR (Ankara) – Böyle bir usul var mı Başkanım?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bir dakika.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Saptırmayın! Çok yanlış bir şey bu.

MURAT EMİR (Ankara) - Konuşmanın sonunda yapacağınız bir şeyi sanki konuşmanın özüne sairmiş gibi, arada kesiyorsunuz.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Şimdi ben de size dönüp “HDP’yle oturup protokol mü imzaladınız?” deyim, başka şeyler mi söyleyeyim? Gerek yok bunlara.

MURAT EMİR (Ankara) – Yani bunun için mi söz istiyorsunuz?

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Yani, bu yanlış.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Polemik olsun diye söylemiyorum.

MURAT EMİR (Ankara) – Biz de sandık ki gerçekten konuşmanın akışında bir şey söyleyeceksiniz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Söyleyeceğim.

BAŞKAN – Sayın Turan söz istedi.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Hayır, söz istemedi. Bana bir şey deyince ben de hemşehrim olduğu için “buyurun” dedim.

BAŞKAN – Hayır, bir şey dedi de hani “Buyurun.” diyen de sizsiniz ama. Benim söz vermemi beklemeden siz dediniz “Buyurun.” diye. E o zaman müsaade edin de konuşsun, niye kesiyorsunuz?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Asla tartışmak istemiyorum Sayın Başkanım. Şunu demek istiyorum: Muharrem Bey’i ben tanıyorum, kastettiği değildir bu, ümit ediyorum. Bu ifade doğru bir ifade değil. Ben tekrar kendisini bu konuda düşünmeye davet ediyorum.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Sayın Turan, ölmedi mi yüzlerce insan? Belki MHP’yle koalisyon yapsaydınız olaylar yaşanmazdı.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Sayın Başkan, bir dakika...

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Merasim Sokak’ta ölenler kimler?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, olağanüstü hâl ile ilgili de HDP’li vekil de az önce ifade etti, Sayın Erkek de ifade etti: “Olağanüstü hâlde seçim olmaz.” ifadesi çok sık tekrar edilen bir ifade hâline gelmeye başladı. Bakınız, önümde zabıtlar var. 87 referandumu, 87 genel seçimleri, 88 referandumu, 89 yerel seçimleri, 91 genel seçimleri, 92 ara seçimleri, 94 yerel seçimleri, 95 genel seçimleri, 99 yerel seçimleri...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tüm Türkiye’de değil, Türkiye’nin belirli bölgelerinde oldu.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Sayın Turan, belli bir bölgede OHAL vardı.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - ...ülkenin büyük çoğunluğunda olağanüstü hâlin olduğu bir dönemdi. Dolayısıyla olağanüstü hâl bambaşka bir konu, seçim bambaşka bir konu. Fakat Sayın Başkan daha farklı bir şey söylemek istiyorum: Az önce Sayın Erkek dedi ya: “Dün olağanüstü hâl uzatılması kararı alındı, bugün seçim kararı alınacak.” Arada üç gün fark var. Şimdi, elimde bir tutanak var, size takdim edeceğim. 95 yılında Cumhuriyet Halk Partisi ile Doğru Yol Partisinin koalisyonu erken seçim kararı alıyor. Kararı aldığı, Meclise verdiği gündem içerisindeki ikinci başlık olağanüstü hâlin uzatılması. Aynı tezkere içerisinde, hem gündemin içerisinde bir olağanüstü hâl uzatılması talebi var, iki seçim kararı var. En azından biz farklı yapıyoruz. Bunlar hukuka uzak yaklaşımlar.

Ben tekrar teknik tartışmaya, seçim gündemine dönmeye davet ediyorum sizleri.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Turan.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Sayın Turan, Türkiye’de ilk defa bu şekilde bir OHAL uygulanıyor. Sizin bahsettiğiniz OHAL düzenlemeleri belli illerdi, belli bir bölge.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bir taneydi.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Aynı şey değil.

Bakın, OHAL düzeninde bir Anayasa değişikliği yapılması, bir seçim yapılması doğru değildir. Bugün dünyada birçok anayasada olağanüstü durumlarda, istisnai durumlarda seçimlerin yapılamayacağı yazılıdır. Niye Başbakan Sayın Binali Yıldırım “Hiç merak etmesin Türkiye, biz OHAL’de Anayasa değişikliği yaptırmayız.” diye açıklama yaptı o zaman? Çünkü doğru bir şey olmadığı için. Ama şu anda Türkiye maalesef, AK PARTİ Genel Başkanının, bir kişinin iradesiyle yönetildiği için bunlar oluyor. Bir kişi tek başına yönetiyor, bütün yetkiler elinde, üstelik sorumluluğu yok ama sürekli şikâyet. Erken seçimin temelinde de bu yatıyor.

BAŞKAN – Seçimden sonra sorumluluk onun, yürürlüğe girecek.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Erken seçimde de, erken seçimin temelinde de bu yatıyor.

Yani sonuç olarak, bakın, iktidarda kalabilmek uğruna veya iktidar uğruna OHAL’i savunmak veya demokrasiyi yıkmak ülkeye yapılabilecek en büyük kötülüktür. Yani bir kere hepimizin bildiği gibi hepimiz faniyiz, hayattaki tek gerçek ölüm. Yani herkesin, insanoğlunun fani olduğu bir dünyada

iktidarda kalabilmek uğruna bu kadar hata yapmaya, bu kadar hukukun, demokrasinin, adaletin dışına çıkmaya gerek yok. OHAL'i kaldırıp demokratik, eşit, özgür koşullarda da seçimlere gidebilir Türkiye. Daha dün partinizin en yetkilileri "Erken seçim olmayacak." diyordu.

Bu çelişkileri tarihe not düşmek için, zabıtlara geçsin diye paylaşıyorum. Cumhuriyet Halk Partisini ve bizleri başkalarıyla ilişkilendirmeye çalışmak da bu ülkenin yararına bir şey değil. Siz çözüm sürecinde belli uygulamaları yürütürken biz çözüm sürecini baltalamadık. Demek ki siz muhalefette olsaydınız kim bilir neler söyleyecektiniz. Yalnızca yöntemi eleştirdik, şeffaf olun dedik, Meclisi bilgilendirin dedik ama siz, şimdi, bakın, çok siyasi, etik dışı, haksız söylemlere, tavırlara devam ediyorsunuz.

Demokratik Sol Parti ve İYİ Parti seçimlere katılamayacak. Yüksek Seçim Kurulu kararını açıklamadı ama bunu bilmemek, söylememek mümkün değil. Demokrasi açısından iyi bir şey mi bu?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Neden katılamayacak Sayın Başkan? Bizim öyle bir bilgimiz yok. Biz her parti katılsın istiyoruz. Niye katılmasın?

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – E, katılsın istiyorsanız o zaman gerekli düzenlemeleri yapın, Yüksek Seçim Kuruluyla görüşün. Yüksek Seçim Kurulu kararını açıkladığında hep birlikte sonuçları göreceğiz.

Siyasi partiler demokrasinin vazgeçilmez unsuruydu ve mücadelemez gerçekten demokrasi mücadelesiyse, değil mi, katılsın bu partiler de. Yüksek Seçim Kurulu bugün yarın kararını verir herhâlde. Yani doğru bir şey mi bu? Bu sonuçları yaratıyorsunuz.

Ama ben her şeye rağmen, 2018 24 Haziranında demokrasinin, sağduyunun ve adaletin kazanacağına inanıyorum ve 2018 yılı demokrasi yılı olsun. Bu seçim ülkemize hayırlı olsun diyorum çünkü gerçekten bu iktidarı bu millet değiştirecek. Buna inanıyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erkek.

Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Değerli Başkan.

Değerli milletvekilleri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Öncelikle yapacağım eleştiriler bizim ön seçime karşı olmadığımızı, ön seçimi açık ve net istediğimizi...

BAŞKAN – Erken seçim mi demek istiyorsunuz?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Erken seçimi istediğimizin herkes tarafından bilinmesini istirham ediyorum. Yani buradaki eleştiriler, tüm siyasi partilerin iradesinin erken seçime yönelik olması bizim hukuku, İç Tüzük'ü, Anayasa'yı çiğneme hakkını bize vermez. Öncelikle, bu erken seçim kararını alırken mevcut olan İç Tüzük ve Anayasa'nın hükümleri ve formatı, uygulaması neyi emrediyorsa Anayasa'nın 81'inci maddesi uyarınca -hukuk devletine yemin- bu formata uygun bir vaziyette bunun yapılması gerekir.

Burada başta İç Tüzük'ümüzün 26'ncı maddesi. Komisyon Başkanı kendisine gelen teklifi -gayet rahat- gündemine hâkim olması nedeniyle ne yapar; işte, kırk sekiz saat sonra, gayet açık ve net, Komisyon üyelerine bildirir, gündemine hâkim olur. Ancak bu olayda, Komisyona siz de kendiniz, bizzat Sayın Başkanım konuyu anlattınız. Daha önce Komisyon üyelerine bildirdiğiniz hâlde, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, bugün İç Tüzük'ün 52'nci maddesi uyarınca öncelikle görüşme anlamında karar alarak bunu kırk sekiz saat geçmeden, iki günlük süre geçmeden 26'ncı madde uyarınca, daha

doğrusu 36'ncı madde uyarınca ele alması eylemli bir İç Tüzük ihlalidir. Yani burada tüm siyasi partilerin erken seçimi istemesi, İç Tüzük'ü -İç Tüzük'ün 26'ncı maddesi ve 36'ncı maddesini- çiğneme hakkını vermez bize.

Değerli milletvekilleri, öncelikle görüşme hakkı Genel Kuruldaki İç Tüzük'ün 52'nci maddesi uyarınca olabilir. İç Tüzük'ümüz bize öncelikle görüşme hakkını Genel Kurulda vermiş durumda. Bunun da iki gerekçesi var; birinci gerekçesi diyor ki: Ya Komisyon “Bu teklifin öncelikle görüşülmesi gerekir.” der veyahut da Hükümetin bir gerekçe söylemesi lazım ki öncelikle ve ivedilikle görüşülebilirsin.

Bizim bu olayımızda -burası Genel Kurul değil- buradaki uygulanacak olan hüküm İç Tüzük'ün 26'ncı maddesi ve 36'ncı maddesi. Buradaki 36 ve 26'ncı maddelere göre de baktığımız zaman, bunun böyle iki günlük süre geçmeden görüşülmesi eylemli bir İç Tüzük ihlalidir.

BAŞKAN – Peki, hangi fıkraları kastediyorsun? Birçok fıkra var Sayın Tanal 26 ve 36'da.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Maddeyi net söyledim ben size. Okuyayım ben, zamanınızı almamak için söyledim yani ben zamanı rasyonel kullanalım diye maddeleri verdim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ondan eminim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Onu da ben size okumuş olayım.

“Komisyonların toplantıya çağırılması.

Madde 26- Komisyonlar, kendi başkanlarınca toplantıya çağırılır.” Siz çağırdınız.

BAŞKAN – İhlal yok, birinci fıkrada yok yani.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok. Bakın, çağırdınız.

“Zorunluluk olmadıkça komisyon toplantısı için çağrı, en az iki gün önceden yapılır.” Bunu yaptınız.

BAŞKAN – Bunda da ihlal yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yaptınız ama bunu yaptıktan sonra ne oldu? Sizin bu çağrınızı... Genel Kurul bugün karar aldı, yarın saat 20.00'de toplanacak olan Komisyonunuz bugün saat 18.00'e alındı. Sizin Komisyonun 26'ncı ve aynı zamanda 36'ncı maddeye göre yetkisi Genel Kurul tarafından gasbedildi. Bu bir yetki gasbidir. Burada belirtilen -gerek 36'ncı maddeyi onunla birlikte okuduğumuzda- 36'ncı maddede diyor ki: “Komisyonlara havale edilen işlerin görüşülmesine, havale tarihinden itibaren kırksekiz saat sonra başlanabilir.”

BAŞKAN – Evet. Peki, ikinci fıkrası var 36'nın; 36'nın ikinci fıkrasını okuyun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakın, ben derdimi anlatayım, siz sonradan cevap verirsiniz.

BAŞKAN – “Aykırı.” deyince hangi fıkra?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani burada açık ve net eylemli İç Tüzük ihlali var.

Şimdi, bugüne kadar, 1982 Anayasası kabul edildikten sonra Türk siyasi yaşamında böyle erken seçim kararları alındı mı, alınmadı mı? Alındı. Anayasa'mızın 77'nci maddesi 2007 tarihinde değiştirildiği zaman o dönemde bu kararlar alındı, bu konular tartışıldı ama hiçbir dönemde bu şekilde, Komisyona havale edilen teklifin kırk sekiz saat geçmeden görüşülmesi olmadı. Genel Kurulda olmuş bunlar. Bazen Genel Kurula kanunla gelmiş, bazen teklifle gelmiş yani bu konuda istikrarlı bir şekilde kanun veya teklifle gelme açısından yok ancak burada Komisyona -beklenmesi gereken kırk sekiz saat geçmeden- bunun yangından mal kaçırıcısına getirilmesi eylemli İç Tüzük ihlalidir.

Şimdi, burada aslında gözden kaçmaması gereken bir başka husus var. Biz darbeleri evet, tüm darbeleri kınıyoruz, şiddetle kınıyoruz, sivil ve askerî, ne tür darbe olursa olsun ancak arkadaşlar, iki tane darbe yapıldı ya. Türk Dil Kurumuna baktığımız zaman ne diyor? “Meşru olan bir iktidarın meşru yöntemler kullanılarak düşürülmesi de bir darbedir.” diyor. Bir, şu sorulmaz mı: Davutoğlu Hükûmeti meşru yöntem kullanılarak düşürüldü. Şu anda aynı şekilde, Cumhurbaşkanı ile MHP Genel Başkanı birlikte meşru olan bir Binali Yıldırım Hükûmetini düşürüyor, bu da bir darbe. Yani iki tane, bu dönem içerisinde... Türk Dil Kurumundaki darbe tanımına baktığınız zaman motamot olarak kalıp aynen uyuyor değerli arkadaşlar. Yani burada Binali Yıldırım Bey’in Hükûmetine darbe yapılmış. Hükûmet var ortalıkta, efendim erken seçim kararıyla Hükûmetin iradesi hiç görülmüyor. İki Genel Başkan görüşüyor ve bu Hükûmet düşürülüyor.

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Önergeyi ilk kendisi imzalıyor birinci imza sahibi olarak.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Baskı altında işte, meşru yöntemler, zaten Türk Dil Kurumunun tanımı bu.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Meşru yöntemler kullanılarak istifaya zorlamak bir darbedir.

BAŞKAN – Sayın Tanal, burada da...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Arkadaş, bana alınganlık yapmayın, ben size teknik konuşuyorum.

BAŞKAN – Sayın Tanal, burada CHP Anayasa Komisyonu üyelerine darbe yapıyor; Komisyon üyesi değilsiniz ya.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İç Tüzük “Milletvekilleri sadece oy kullanamaz.” diyor ama teklif üzerinde konuşur.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Arkadaşların konuşamıyor mu Sayın Tanal?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakın, ben burada teknik deyimleri anlatmaya çalışıyorum Sayın Başkan.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – İşine geldiği için...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya arkadaşlar, Allah rızası için, işine gelince var mı? Bakın, ben hazırlık yaparak kitaplarla geldim, kaç tane kitapla geldim buraya. Yani okumuş olsanız diyeceğim ki ya hakikaten bu işi biliyorsunuz. Fikrî bir anlamda söylüyorum.

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – İç Tüzük burada.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kitap tertemiz duruyor, hiç onu açmamışsınız ki, bir tarafını çizmemişsiniz ki, usulen elinizde duruyor o yani bana anlatmayın onu. Ya, keşke okusanız.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Bu anlattıklarınız hangi kitapta yazıyor?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bak hemşehrim, bak. Bir: “Parlamento Hukukunun Temel İlkeleri” açın okuyun, size öneriyorum. İki: Yine Türk parlamento hukuku kaynakları ve Meclis İçtüzüğü’yle ilgili. Yani bunu gayet rahat...

BAŞKAN – Yani onlarda olmadığını mı söylüyor bu yaptığımızın?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani, şimdi bakın, size bunu da artık söylüyorum: “Darbe” dediniz. Evet, Anayasa hukuku 2017 baskı, ne diyor biliyor musunuz? En arka sayfasında öğrencilere ders notu olarak Millî Güvenlik Kurulunun kararı var.

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – Sayfayı da söyle.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayfası 584, 2017 baskı. Yayınevini de ben size söylemiş olayım: İzmir 2017. Diyor ki: “Tarikatlarla bağlantılı özel yurt, vakıflar, okullar, bunların tamamını Millî Eğitime geçirin.” Siz bunu yapmış olsaydınız 15 Temmuz yaşamazdık. (Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar bir dakika, seçim yapacağız mı, yapmayacağımız mı onu konuşuyoruz, lütfen.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, burada bir: Bu seçimin olağanüstü hâl koşullarında yapılması bir sefer adil değil, temiz değil, baskıcı bir ortamda yapılıyor, şeffaflık ortadan kaldırılacak...

BAŞKAN – Elektrikler kesildi galiba, bir dakika!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Neyse, inşallah biz yani milletimiz, demokrasi güçleri 24 Haziranda sizin bu ampulünüzü miadının dolması nedeniyle kapatacak herhâlde.

BAŞKAN – Güzel hayaller, tabii.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani temennimiz milletin yapması.

Şimdi, burada bitireceğim Sayın Başkan.

Burada bir, sandık sadece demokrasi demek değil yani seçimle birlikte baskıcı bir ortamın olmaması lazım; iki, şeffaf olması lazım; üç, hileli yöntemlerin olmaması lazım; dört, temiz ve adil koşullarda seçimin gerçekleşmesi lazım. Şimdi, bunun için de ilk önce bu olağanüstü hâlin kaldırılması lazım. Biraz önce Sayın Turan Bey geçmişteki örnekleri verdi ama onlar ülkemizin belirli bölgesindeydi, tüm Türkiye’de değildi. Şimdi, bizim gittiğimiz her yerde toplantılarda gayet açık ve net şu karşımıza çıkıyor, valiler diyor ki: “Kardeşim, olağanüstü hâl var, o yetkilerime binaen şunu yapamazsınız, bunu yaparsınız.” Aslında tekeri patlamış olan bir araba artık yola devam edemez. Şu andaki iktidarın durumu, işsizlik had safhada, terörle baş edemiyor, içeride ve dışarıda komşularla ilişkiler kötü durumda, Avrupa Birliği bugüne kadar, iki seçim dönemidir unutulmuş durumda ve olağanüstü hâl koşullarının içerisinde seçimin yapılması şaibeli bir seçim olur. Benim sizden istirhamım, şaibeli bir seçimden kurtulmak istiyorsak bir an önce bu olağanüstü hâlin kaldırılmasına ihtiyaç var. Erken seçimin yapılması evet, gerçekten toplumun daha rahat nefes alması için, özgürlüklerin alanının genişletilmesi için bir ihtiyaç ama bunları gerekçeye yazmamışsınız. Mevcut olan gerekçeyle halkın ihtiyacı örtüşmemektedir.

Ben bu erken seçim kararının öncelikle ülkemize, coğrafyamıza hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum. Bu erken seçim kararında aslında toplumun çıkarı, toplumun menfaati gerekçe yapılması gerekirken mevcut olan bu erken seçim kararı aslında AK PARTİ ile MHP’nin çıkarı ve bekası için alınan bir karardır.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tanal.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, önerge sahibi olarak önergemiz hakkındaki ifadeler için söz almak istiyorum izin verirseniz.

MURAT EMİR (Ankara) – Önerge sahibi olduğu için mi, grup başkan vekili olduğu için mi...

BAŞKAN – Grup başkan vekilleri alıyordu ya hani, Özgür Bey falan.

MURAT EMİR (Ankara) – Önerge sahibi olarak söylüyor, grup başkan vekili olarak söylemiyor.

BAŞKAN – İtirazlara cevap veriyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, önergede imzası olan vekil olarak Sayın Tanal’ın konuşmalarından istifade ettim ancak konuyla ilgili birkaç şerhimi ifade etmek istiyorum izin verirseniz.

BAŞKAN – Ama böyle her konuşmadan sonra olmasın Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Zaten tekrara düşeceği için konuşmacılar, öyle gözüküyor, o yüzden ben de bırakacağım bundan sonra izin verirsiniz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu nasıl niyet okuyabiliyor Sayın Başkanım? Bu bir niyet okuma değil midir?

BAŞKAN – Belki okuyabiliyor!

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Sen sabahtan beri niyet okudun Sayın Tanal, bırak ya!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, konu başlıkları belli, o yüzden söylüyorum, olağanüstü hâl mesela hep tekrar edildi, ondan söylüyorum, tekrar girmeyeceğim aynı konuya.

Bakınız, kayıtlara geçsin diye ifade etmek istiyorum: Kırk sekiz saat uygulaması ilk defa yapılan bir uygulama değil. Sayın Başkanın bu konudaki kararı, uygulaması İç Tüzük’e, hukuka uygun bir uygulama. Sayın Tanal’ın “Böyle bir şey olmaz.” demesinden sonra kayıtlara girsin diye ısrarla söz aldım, şundan dolayı: “Bir konuyu CHP’li arkadaşlar yapınca doğru, AK PARTİ yapınca yanlış.” yaklaşımı hakkaniyete aykırı. Yıl 1995, CHP Grup Başkan Vekili Fuat Çay önerge veriyor ve – kısaca okuyorum- “Seçimlerin yenilenmesine ilişkin Anayasa Komisyonu raporunun kırk sekiz saat beklemeden gündeme alınması önerilmiştir.” diyor. Bunu diyen...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakın, o ayrıntıyı da size söyleyeyim, o dönem kanun değiştiği için...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Çok darbeci bir yaklaşımı var Sayın Tanal’ın. Biz de konuşalım, ifade edelim, cevap verelim Sayın Tanal, iki dakika en fazla.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hayır, konuyu biliyorum, beş dakika olsun, bana da üç dakika olsun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kırk sekiz saat ilk defa uygulanmış değil, CHP’nin kendi uygulaması var. Onu geçtim Sayın Başkanım, 2007 yılında AK PARTİ’de yine seçim kararı alındığı zaman Salih Kapusuz’un önerisiyle aynı kırk sekiz saatin uygulanmaması kararı var, okumuyorum vakit almamak için. 2000 yılında da aynı kararın tekrarı var. Her parti benzer tekrarı yapmış. YSK’ye daha fazla zaman kalsın, seçim takvimi rahatlasın diye bu aradaki zaman kayıplarını gidermek için yasanın size tanıdığı bir yetki olarak bunu yapmışsınız. Bizim kendi önerdiğimiz önergenin kırk sekiz saat beklemeden görüşülmesi makul ve yasaya uygundur diye ifade etmek istiyorum.

İzin verirsiniz “Sayın Davutoğlu Hükûmeti düşürüldü.” ifadesini bizim partimizin iç ilişkilerine, hukukuna haksız bir eleştiri olarak görüyoruz. Biz partimizin kendi kurullarında aldığımız kararın gereğini uyguladık. Bu, her partinin kendi uygulamasına ait bir özel husus. Bunu da tartışacak değilim ama bu tartışma açılırsa bizim de başka partilerin genel başkanlarının nasıl değiştiğini tartışmamız lazım. Bu doğru bir yaklaşım değil, bu bizim meselemiz. Bununla ilgili partimizin yetkili kurulları karar aldı, imzalarını attı, bu değişikliği yaptık. Bu gayet makul, demokratik sistem içerisinde yapılan bir çalışma.

“MHP ile Cumhurbaşkanı ittifakıyla darbe yapıldı.” söylemine izninizle cevap vermek istemiyorum zaten, tebessüm ediyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim, bir dakika, yanlışlığı düzeltmek için...

BAŞKAN – Bir dakika, bir dakika, ben de konuşacağım, bir şey söyleyeceğim.

Tabii, burada süreyle ilgili bizim yaptığımız bir şey yok, Sayın Turan ifade etti.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Genel Kurul kararı Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Evet yani biz burada İç Tüzük’ün 36’ncı maddesinin birinci fıkrasındaki süreyle bağlı olarak cuma günü için gönderdik fakat 36’ncı maddenin ikinci fıkrasında Danışma Kurulu önerisiyle bu kırk sekiz saatlik sürenin uygulanmayabileceği ifade ediliyor, istisna getiriyor yani birinci fıkraya. Bu şekilde de uygulanmış, işte daha önce örnekleri var -Sayın Turan ifade etti- 1986’da da bir örnek var.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Çok var Başkanım.

BAŞKAN – Bir hayli örnek var.

Dolayısıyla hem kural, İç Tüzük kuralı hem de o kuralın nasıl anlaşıldığına dair Meclis uygulaması var. Buna binaen bir Danışma Kurulu önerisi çıkarmak için Danışma Kurulunda konu görüşülüyor, orada mutabakat sağlanamadığı için yine İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre -Danışma Kurulunun toplanamaması veya mutabakat sağlanamaması hâlinde grup önerisi olarak Genel Kurula getirilebileceğini ifade ediyor oradaki tekliflerin- böylece Genel Kurulda görüşülüp bu kırk sekiz saatle yani birinci fıkrayla bağlı olmama konusunda bir karar istihsal edildikten sonra biz de Komisyon olarak bir gün öne çekmiş olduk. Dolayısıyla gerek İç Tüzük’e gerek Meclis uygulamalarına aykırı bir durum söz konusu değil, onu da kayda geçmesi için ifade edeyim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir buçuk dakikada düzeltmek isterim izin verirsiniz.

BAŞKAN – Neyi düzeltiyorsunuz?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sizin dediklerinizi.

BAŞKAN – Benim dediklerimi düzelteceksin.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sizin ve Sayın Bülent Bey’in dediklerini.

BAŞKAN – Nasıl yani kim veriyor, düzeltme yetkisini kim veriyor?

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Sayın Başkanım, cevap hakkı doğru.

BAŞKAN – Cevap ayrı bir şey ama “düzeltme” deyince biraz...

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Cevap hakkı doğru yani.

BAŞKAN – Öğretmen misiniz? Nedir yani?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir buçuk dakika, fazla değil.

BAŞKAN – Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’ın, Komisyon Başkanı Mustafa Şentop ve Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın (4/147) esas numaralı Önerge’nin görüşmeleri sırasında yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, gerek sizin gerek Sayın Bülent Bey’in bahsettiği konu, o dönemlerde zaten bu bazen kanun teklifiyle gelmiş, bazen önergeyle gelmiş. Kanun teklifiyle gelenlerden, kırk sekiz saat geçmeden bir değişiklik olmamış. O bahsettiğiniz önergeyle gelmiş, yalnız, 2007 yılında ikisi birlikte gelmiş, hem kanun teklifi gelmiş hem önerge şeklinde gelmiş. Kanun teklifi yasalaştıktan sonra orada “Bu zaten kanunlaştı, artık kanunlaştıktan sonra bu önergeyi getirmenizin pratik bir yararı da yoktur.” diyor. Yani her konuyu kendi bağlamında ele almak lazım. Bu oradaki ayrıntıdır, daha önce kanunlaşmış, daha önce kanunlaştığı için önergeyle kırk sekiz saat...

BAŞKAN – Hangisi? 2007 mi, 86 mı, 95 mi?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet, 2007, işte onu söylüyorum.

BAŞKAN – Belki bir tanesi öyle olabilir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani aynı anda iki şekilde gelmiş. Yani kanunlaştıktan sonra, Meclis iradesini kanunla açıkladıktan sonra artık bunun, kırk sekiz saatin pratik yararının olmadığını söylüyor. Yani siz sanki böyle bir kanun yokmuş gibi... “Efendim, o dönemde beklenmemiş.” O, yanlış örneğiniz, örnekleriniz doğru değil.

BAŞKAN – Hangisi? “2007” mi dediniz?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet.

Onun için benim sizden ricam, zaten çoğunluğunuz var, bu Anayasa’yı ilk ihlaliniz değil ki yani biz buna alışmışız zaten, siz yine ihlal etmeye devam ediniz.

Ha, Yüksek Seçim Kurulunun sayın temsilcileri burada, şimdi Seçim Kanunu’ndaki, Cumhurbaşkanı Seçimi Kanunu’ndaki hükümlerde, kanun hükmünde kararnamelerle şunu yapabilirsiniz, size bir öneri...

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitiriyorum, son cümle.

BAŞKAN – Bitiriyorsunuz da düzeltelim söylediğinizi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Altı aylık süre var ya, efendim, bu, işte, örgütlemesini yapan siyasi parti... Kanun hükmünde kararnameyle her şeyi yapıyorsunuz, onu üç aya düşürün. Üç aya düşürün, demokrasinin gereği olarak herkes olabildiğince seçime katılsın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şunu düzeltelim: Değerli arkadaşlar, Anayasa Komisyonunun raporunu okuyacağım. 2 Mayıs 2007 günü, zaten toplantı da o zaman yapılmış, rapor da o gün yazılmış. Bakın, raporun başlangıç kısmı:

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Başkanlıkça 2 Mayıs 2007 tarihinde -yani toplantının yapıldığı ve raporun yazıldığı gün, aynı gün- esas komisyon olarak Anayasa Komisyonuna havale edilen...”

Aynı gün, havale edilen günde Komisyonunda görüşülmüş, Komisyon raporu havale edilen günde yazılmış. Dolayısıyla, sizin dediğiniz gibi bir husus söz konusu değil.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Var, bakın, Adalet Yayınları, yıl 2009, Volkan Has...

BAŞKAN – Ya, sen kitabı boş ver, ben sana resmî Komisyon raporunu okuyorum ya.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayfa 404 ve 405’te geçiyor, kitapla geldim, söylüyorum.

BAŞKAN – Ya, boş ver onu, bak “Komisyon raporu” diyorum ben sana.

Komisyon esas no: 4/455. Komisyonun karar numarası: 8. Tarih: 2 Mayıs 2007. Kitapta yanlış varsa onu da belki düzeltirebilirsiniz, iyi olur.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Vallahi sizin de kitaplarınız var, eğer hocalar böyle yanlış yazıyorsa demek ki...

BAŞKAN – İşte hocadan hocaya değişiyor böyle yani yanlış yazmayan hocayı bulacaksın.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE DİĞER İŞLER (Devam)*A) DİĞER İŞLER (Devam)*

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanı Osmaniye Milletvekili Devlet Bahçeli ile 7 Milletvekilinin Milletvekili Genel Seçiminin Yenilenmesi ve Seçimin 24 Haziran 2018 Tarihinde Yapılması Hakkındaki Önergesi (4/147) (Devam)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, milletvekili arkadaşlarım, basın mensubu arkadaşlar ve çok değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Zamanın hassasiyetinin farkında olarak uzun bir konuşma yapmayacağımı da şimdiden belirtmek isterim. Ancak önemli bir konuyu konuşuyoruz, ben de önemsedğim kimi konuları tekrar gündeminize getirmekte yarar görüyorum.

Öncelikle, konuşmama başlarken değerli arkadaşlar, insani bir duygumu sizlerle paylaşmak istiyorum. Buraya geldiğimde aslında içimde bir burukluk, bir hüznün vardı. Bunun, bir yönüyle bu Komisyon toplantısının 26'ncı Dönem çalışmalarındaki son Anayasa Komisyonu toplantısı olacağını düşündüm ve buna bağlı olduğunu düşündüm ve her son, hâliyle, bir hüznün içerir, bir burukluk içerir. Ancak asıl hüznümüzün, asıl bizi buruklaştıran duygunun bu Anayasa Komisyonunun ve 26'ncı Dönem Meclisinin aslında parlamenter demokrasiye darbe yapılan, Meclis eliyle darbe yapılan, 16 Nisan referandumuyla vücut bulan, o ucube başkanlık sistemini getiren Anayasa değişikliklerinin tartışıldığı, olgunlaştırıldığı ve Meclise sunulduğu Komisyon olması dolayısıyla da ne benim açımdan kişisel olarak ne de Türkiye siyasi tarihi açısından olumlu anılmayacağını bilmenin hüznünü yaşadığımı ifade etmek isterim bu son toplantı olması dolayısıyla.

İkinci olarak, ifade edildi ama ben de bir kez daha söylemiş olayım: Biz hiçbir seçim çağrısından asla çekinmiyoruz, asla korkmuyoruz ve elbette ki biz de bu teklife evet diyeceğiz, sonuna kadar hazırız ve on altı ay bekleyeceğimize, dört beş ay daha fazla bekleyeceğimize bu ülkeyi sizden bir an evvel kurtarmanın fırsatını verdiği için de bu yasa teklifine evet diyeceğiz. Ama bizim bu karara, bu Meclis kararına, erken seçim kararına evet diyecek olmamız, kimi eleştirilerimizi ve tespitlerimizi de yapmamızın önüne geçmez doğal olarak.

Öncelikle, süreçle ilgili bir konuyu dikkatinize sunmak isterim. Süreç şöyle gelişmiştir değerli arkadaşlar: Cumhurbaşkanının, Sayın Devlet Bahçeli'nin erken seçim çağrısından sonra yaptığı grup toplantısında dahi seçimlerin 2019 Kasımında yapılacağına dönük beyanları vardır. Dolayısıyla bir gün sonra seçimlerin böylesine alelacele öne çekilmesinin ancak iki açıklaması olabilir. Bunlardan hangisini tercih ediyorsanız onu siz uygun görüp değerlendirebilirsiniz ama başka seçeneğiniz yoktur.

Birinci seçenek: Bu bir danışıklı dövüştür, bu bir anlaşmadır ve dolayısıyla da bu her zamanki gibi Türkiye'de erken seçim açıklama işlerine bakan Sayın Genel Başkan Devlet Bahçeli olduğuna göre, bu erken seçim çağrısı Devlet Bahçeli'ye söylenmiştir ortak bir senaryonun gereği ve bir gün sonra da yirmi beş dakikalık bir görüşmede kabul edilmiştir. Bu bir tercihtir. Bunu kabul etmeyenler açısından da bir başka tercih söz konusudur, o da şudur: Sayın Bahçeli ne derse o vakur, o güçlü, o "milletin adamı" dediğiniz ve her şeye muktedir olduğunu varsaydığınız Reisinizin, aslında Devlet Bahçeli ne derse onu harfiyen yaptığını kabul etmeniz gerekir. Bu bir siyasal tespittir. Üçüncü bir olasılık olmadığını açıkça ortaya koyuyorum. Varsa üçüncü bir seçeneği olan beri gelsin.

Şimdi “üçüncü seçenek” adı altında şu teklifte kem kümler var, bakın, “kem küm” diyorum çünkü gerekçelere bakıyorsunuz, önce Sayın Cumhurbaşkanının o basın toplantısındaki sözleri bire bir alınmış -yani yaratıcılığınıza da zaten şapka çıkarmamak mümkün değil çünkü bu kopyala yapıştır alışkanlığı çok fazla var sizde- yetmemiş, gerekçe şunlar: “Tarihî önemdeki hadiseler, iç ve dış gündemin yoğunluğu, belirsizliğin ortadan kaldırılması.” Değerli arkadaşlar, bunlar dün mü çıktı ortaya? Yani Türkiye’de tarihî, önemli hadiseler yeni mi oluyor veya iç ve dış gündem ilk defa mı yoğunlaştı veya belirsizlik ilk defa mı var Türkiye’de? Bu belirsizliği kim getirdi? Burada, Anayasa Komisyonunda “Tek adam rejimini getiriyorsunuz ve bunu da bir ihtiyaç olarak ortaya koyuyorsunuz. Bu gerçekten ihtiyaçsa niye 2019’a götürüyorsunuz? Nedir bunun çabası?” dediğimizde “Yok.” diyordunuz. O sırada Cumhurbaşkanının iki tane temel talebi vardı ve bu Komisyonun da temel görevi, Cumhurbaşkanının o temel taleplerine cevap vermedi. Neydi o talepler? Bir an evvel partisine el koyacaktı, ikinci olarak da bir an evvel HSK üzerinden yargıya el koyacaktı. İşte, bu Komisyon ve Meclis o günkü, bir yıl önceki çalışmalarıyla bu el koymalara, bu darbelere zemin hazırlamıştır ve bunun yolunu açmıştır.

Gelinen noktada aslında şunu sormak da hakkımızdır: Neyiniz eksik? Türkiye ağır sorunlarla boğuşuyorsa ki boğuşuyor, Türkiye’nin dış politikasında ciddi sıkıntılar yaşıyorsa ki yaşıyor ve bu da sizin sayenizededir; Türkiye’nin iç barışı bozulmuşsa, evet, bozulmuş, bunda on altı yıllık iktidarınızın sorumluluğu var; Türkiye’nin ekonomisi adım adım ağır bir krize yaklaşıyorsa ki yaklaşıyor ve bunda da sizin beceriksiz yönetiminizin etkisi yadsınmaz; peki, bunları çözecek iseniz neyiniz eksik? Nedir bu aceleniz?

Bakın, üniversite sınavlarını geriye atacak kadar acele ediyorsunuz. Diğer partilerin seçimlere girmesinin önünü kesecek kadar antidemokratik yöntemlere, takvim üzerinde oynamalara ve küçük hesaplara tevessül ediyorsunuz. Bunlar aslında sizin yönetemeyeceğinizin ve Türkiye’yi aslında nasıl bir duvara dayadığınızın ve “Bir şekliyle ya buradan seçimi alalım ya da kaçıp kurtulalım.” noktasına geldiğinizin açık bir göstergesidir.

Peki, bu seçimi nasıl yapacaksınız? Biraz önce konuşuldu, OHAL koşullarında yapacaksınız. Öyle lafi orasından burasından evirip çevirmeye gerek yok. Türkiye’nin bir terör sorunu vardı, terör sorunu dolayısıyla, Kuzey Irak’taki sorunlar dolayısıyla, 36’ncı paralel dolayısıyla orada olağanüstü hâl sürdürülmesi gerekiyordu ama sizin o zamanki olağanüstü hâli, bugünkü Türkiye’yi ayrı bir olağanüstü hâl koşulunda, hatta ve hatta bırakın olağanüstü hâli, Anayasa’sızlaştırılmış bir ortamda seçime götürmenizin gerekçesi yapıyorsunuz ve bunu da bir demokrasi görüntüsü altında yapıyorsunuz. Olağanüstü hâlde seçim elbette ki kabul edilemez. Biz sizi önce milletimize şikâyet ediyoruz olağanüstü hâl koşullarında seçim yaptığınız için.

Olağanüstü hâl çok sevdiniz. Olağanüstü hâlde aslında sizin amacınız FETÖ’yle mücadele etmekse FETÖ’yle mücadele etmek için neredeyse bir buçuk yılı geçti, bakın, hâlâ orduda görevden alacağınız 3 bin subaydan bahsediyorsunuz. Neredesiniz, ne yapıyorsunuz? Ama sizin aslında yaptığınız, FETÖ’yle mücadele etmek değil çünkü FETÖ’yle iç içesiniz. Kuyruğunu tutmaya çalışan bir kedi gibi, FETÖ’yü tutmaya çalıştıkça kendinizi tuttuğunuzu görüyorsunuz ve bırakıyorsunuz. Bunun üzerinden her türlü antidemokratik işlemi ve haksız bir seçimi yürütmek üzere de bu olağanüstü hâl koşullarında seçime götürüyorsunuz.

Yine, bir diğer konu, uyum yasaları. Hani çıkacaktı? Altı ayda çıkaracaktık. Elinizi tutan neydi? Niye getirmediniz? Ve şu anda seçimin nasıl yapılacağına dönük yasalar dahi Meclisin önüne gelemedi. Bunlar var iken, bunlar yapılmamışken bizi adil, eşit, güvenli, şeffaf bir seçime götüreceğinize nasıl inanacağız?

Değerli arkadaşlar, hızla devam ediyorum. Aslında bu erken seçimin ayak sesleri görünmüştü. En son medya gruplarına yapılan operasyonla bir yol temizliği yapıldığı anlaşılmıştı. Afrin Operasyonu'nu yani Türk ordusunun ve Türkiye devletinin elbette, kendisini ortaya koyarak canıyla, kanıyla, şehitlerimizin temiz kanıyla yaptığı bir operasyondan sizler metal yorgunluğunuzu giderme ihtiyacını çıkaracak kadar aslında siyaseti nasıl ele aldığınızı da ortaya koymuştunuz.

Dolayısıyla değerli arkadaşlar, seçime gidiyoruz, hayırlı olsun. Bu, sizden ve sizin ülkemize getirdiğiniz karanlıktan kurtuluşumuzun günü olacak. Biz seçime hazırız, biz seçimden korkmuyoruz. Olağanüstü hâlde de yapsanız, hukuksuz da yapsanız, partilerin girmesini de önleseniz o Seçim Yasası'yla -yine burada tartıştık- her türlü haksız, sandık güvenliğini ihlal eden, sandık güvenliğini ortadan kaldıran düzenlemeyle dahi yapsanız eninde sonunda kaybedeceksiniz.

Son kez söylüyorum sözümü bağlarken: Acele ediyorsunuz, unutmayın ki acele giden, ecele gider ve bu da sizin sonunuz olacak.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Emir.

Sayın Akçay, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Önerge sahibi olarak söz aldım. Çok teşekkür ediyorum.

Tabii, Cumhuriyet Halk Partisi sözcüsü arkadaşları dinledikçe hayretler içerisinde kalmamak mümkün değil. Öncelikle son konuşmacı Sayın Emir'in bazı nezaket dışı bulduğum ifadeleri için kendisini kınadığımı ifade etmek istiyorum.

Şimdi, efendim “‘Erken seçim olmayacak.’ denildi, neden...” diye soruluyor. “Baskın seçim” olarak ifade ediyor Cumhuriyet Halk Partisi sözcüleri. İşte “Acele seçim” olarak...

MURAT EMİR (Ankara) – Hangi sözümü kınadığınızı söylerseniz benim size cevap verme hakkım doğar.

BAŞKAN – Sayın Emir, bir dakika, dinlediler sizi sabırla.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi “baskın seçim” olarak bugün Sayın Bülent Tezcan ifade etti ve diğer konuşmacılar da sanırım bu “baskın seçim” “acele seçim” ifadelerini kullandı.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Doğru değil mi? Baskın seçim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisinin bütün söylemlerine baktığımızda çelişkilerle dolu ve Cumhuriyet Halk Partisinin kafasının hâlâ karışık olduğunu ve samimiyeysiz olduğunu görüyoruz. Siz her ne kadar “Yok, korkmuyoruz, hodri meydan!” derken de söylemlerinizin altında hep seçimi istemeyen bir tavır var.

Şimdi, konuşmamın en başında da ifade ettiğim gibi, seçim ve erken seçim tartışmalarına girmeyen iki parti; Milliyetçi Hareket Partisi ve Adalet ve Kalkınma Partisiydi bu hafta başına kadar ve iki sayın lider de hiçbir zaman bu tartışmalara girmedi ve sürekli, sabırlı bir şekilde 3 Kasım 2019 seçimlerini işaret etti. Fakat şimdi, Cumhuriyet Halk Partisinin başta Sayın Genel Başkanı ve diğer sözcüleri olmak üzere, şöyle bir göz attığımızda, neredeyse son bir yıldan bu yana hemen hemen her gün, her hafta çeşitli ortamlarda sürekli tekrarlamış. Mesela Sayın Kılıçdaroğlu “On yedi ay beklemeyelim seçimler için, buyurun gelin seçimleri erken yapalım. El mi yaman, bey mi yaman!” demiş, 17 Ekim 2017. Ondan sonra 13 Haziran 2017’de “Erken seçim olabilir, çalışmalarla başladık.” demiş. Ayrıca “Biz en kısa zamanda seçim yapılmasını istiyoruz.” demiş.

MURAT EMİR (Ankara) – Yapmayalım diyen yok ki zaten.

TUFAN KÖSE (Çorum) – OHAL ne olacak Sayın Akçay? OHAL, OHAL...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kardeşim, OHAL’e ayrıca geliriz.

TUFAN KÖSE (Çorum) – OHAL’de seçim olur mu? Biz, sözümüzün arkasındayız.

BAŞKAN – Sayın Köse, bir dakika, bir dakika...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sözleri çelişkili olan sizsiniz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hayır, bir dakika... Sözümü kesmeyin. Bu sözler söylendiğinde de OHAL var.

BAŞKAN – CHP’li arkadaşlar konuşurken sükûnetle dinleniyor burada, başka partiden konuşan olunca tahammül edemiyorsunuz yani edemiyorsanız buyurun dışarı. Olur mu öyle şey yani?

TUFAN KÖSE (Çorum) – Söz verme hakkı sizde olduğu için sürekli...

BAŞKAN – Tamam, hayır, söz alır konuşursunuz, zaten söz talebiniz var. Olur mu öyle şey.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Bülent Turan da girdi söze.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Biz, sabırla...

TUFAN KÖSE (Çorum) – O zaman ben de sabırla dinlediğim için söz istiyorum. Ben de söz istiyorum, Sayın Akçay’dan sonra ben de söz istiyorum.

BAŞKAN – İstiyorsunuz, basmışsınız mikrofona, söz talebiniz var zaten. Sıra size gelince konuşursunuz.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Bize daha sıra gelmiyor.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Siz, niye sözümüzü kesiyorsunuz? Sayın Kılıçdaroğlu bu sözleri ifade ettiğinde de OHAL var.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Arkasında efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – “OHAL kalsın, seçimleri yapaalım.” sözü yok burada Sayın Kılıçdaroğlu’nun.

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Ne alakası var?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – 20 Kasım 2017 “Biz, en kısa zamanda seçim yapılmasını istiyoruz. Aylar öncesinden parti yöneticilerine ve örgütlerimize seçime hazırlık talimatı verdim. Yakından takip ediyorum.” diyor. Yine, bir Cumhuriyet Halk Partisi sözcüsü, yöneticisi arkadaş, 12 Mart 2018 yani bir aydan biraz aşkın sürede erken seçim tartışmaları üzerine diyor ki: “Öne çekerse Cumhurbaşkanı değişecek, biliyor.” Yani biz öne çekilmesini istiyoruz, iktidar istemiyor demek istiyor; “Öne çekerse Cumhurbaşkanı değişecek biliyor. Rakamlar onu gösteriyor, panik bu.” diyor. “Panik olarak ondan fırça atıyor ‘Seçimi niye öne çekeyim kardeşim?’ diyor.” Yine, 5 Nisan 2017, 16 Nisan referandumunun ardından erken seçim yapılacağı iddiası dile getiriliyor Cumhuriyet Halk Partisinin yetkili bir şahsı tarafından. “Millet bir yönde tercihte bulunmuşsa iki buçuk yıl daha seçimi beklemenin bir anlamı var mı?” şeklinde gündeme getiriliyor. Yine, bir CHP yetkilisi arkadaşımız “Ben 2018’de bir Cumhurbaşkanlığı seçimi ve 600 üyeli Parlamentonun üyelerinin seçiminin gerçekleşeceğini öngörüyorum.” diyor, 18 Eylül 2017. Yine, 30 Kasım 2017’de CHP’den erken seçim çağrısı yapılıyor “En doğru şey bu Hükûmetin bugün...” diyerek... “Bir erken seçime hızlı bir şekilde gidilmelidir.” ifadesi var. Yine, “Erken seçim ihtimali gündemde, CHP hazırlık yapıyor.” 12 Haziran 2017. “Yarın seçim olacakmış gibi çalışın.” diyor Sayın Kılıçdaroğlu. Yine, 12 Ocak 2017 “Bugün akşam gelecek bir erken seçim kararına Cumhuriyet Halk Partisi tam destek veriyor.” denildi Genel Kurulda hatırlıyoruz, üstelik Kılıçdaroğlu’nun talimatıyla grup başkan vekili ifade etti. Yine, CHP’den flaş erken seçim açıklaması, 28 Şubat 2018 “Biz yarın yapılacak olan bir genel seçime de yapılacak olan bir yerel

seçime de hazırız.” ifade edildi. Onun dışında yani daha farklı zamanlarda da Sayın Kılıçdaroğlu’ndan erken seçim teklifleri “Sana meydan okuyorum!” ifadeleri var. “Eğer yüreği yetiyorsa gel, erken seçim yapalım.” açıklamaları... Bu açıklamaları fazla uzatmaya gerek yok ve sürekli bu, gündemde tutuluyor. Ee, o zaman da madem öyle, gel böyle denildi yani işin neticesi itibarıyla.

Yine, bir arkadaşımız “Siz neden bir AK PARTİ-MHP koalisyonu yapmadınız 7 Haziran sonrası için de seçime gidildi 1 Kasım?” diyor. Ya, bu soruların sonu gelmez ki... Ben de CHP’ye sorarım: “Siz niye yapmadınız?” Bizim görüşmemiz üç-dört saat sürmüş sürmemiştir; siz otuz iki gün istikşafı görüşmeler yaptınız. Yani bunları hatırlayarak bu sözleri ifade etmekte yarar var.

“OHAL’de seçim yapılmaz.” görüşü sürekli tekrarlanıyor. Arkadaşlar, 1983 Genel Seçimleri, 1984 Yerel Seçimleri bütün ülkede sıkıyönetim olduğu zaman yapılmıştır; bir. 1987’den itibaren yapılan on seçimde de gerek genel gerek yerel seçimlerde de Türkiye’nin belli yerlerinde, illerinde de olsa bir OHAL içerisinde yapılmıştır ve en sonunda 16 Nisan Anayasa referandumunu bir OHAL uygulaması içerisinde gerçekleştirdik ve OHAL’le seçimi ilişkilendirmenin bugüne kadar geçen süre içerisinde geçerli olmadığı kanaatindeyiz; bunu ifade etmek istiyorum.

Efendim, bu anılan, önerilen erken seçim teklifinin bir danışıklı dövüş mü olduğu şeklinde... Şimdi, maalesef bazı arkadaşların anlayamadığı, anlamak istemediği fakat artık önümüzdeki yeni siyaset sürecinde yavaş yavaş anlaşılacak ve Türk siyasetine bir örnek olacak bir husus inşallah hep birlikte görülecek; şeffaf, açık ve dürüst bir siyaset yapılıyor, milletin gözü önünde yapılıyor, görüşler, öneriler milletin huzurunda yapılmıştır. 17 Nisan grup toplantısında Sayın Genel Başkanımızın açıklaması son derece açık, net ve şeffaf bir öneridir. Biz bütün bu ittifak konusundaki sadakatimizi, sözümüzü bir yemin olarak ifade etmiş bir partiyiz. O bakımdan böyle kapalı kapılar ardında siyaset yürütülmez. Fevkalade milletimizi ilgilendiren, gayet tabii bir şekilde neticede erken seçim kararını verme çoğunluğuna sahip olan iktidar partisidir, bir öneri getirilmiştir ve bunun gerekçeleri de ayrıntılı bir şekilde sağlam gerekçelerle ifade edilmiştir.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisinden ben beklerdim ki “Ya, zaten biz erken seçim istiyorduk.” Yani “Tamam, bu kabul edilmiştir.” denileceğine; buna karşı çıkmak için veya buna türlü spekülasyonlar veya demagojik yaklaşımlar sergilemek tercih ediliyor. “Nedir bu acele?” diyor. Ya, ne acelesi? Siz bir-bir buçuk ay evvel erken seçim istiyorsunuz, “Seçimlere hazırız.” diyorsunuz, “Hazırlık yapıyoruz, talimat verdik.” diyorsunuz, şimdi de “Acele...” diyorsunuz. Bu, acele değil.

Şimdi, “Yönetemeyeceğinizin göstergesi...” deniyor. Şimdi, hangisi doğru? Bir taraftan “Öne çekilirse Cumhurbaşkanı değişecek, o yüzden siz erken seçim istemiyorsunuz.” deniyor. Erken seçim isteniyor, “Yönetemediğiniz için istiyorsunuz.” diyor; bu da takdire matuf bir görüştür yani ikisinden birini kabul etmesi gerekir bu görüşü ifade edenlerin.

Şimdilik bunları ifade ediyorum. Yani görüşlerimizi ifade ederken siyasi nezaketi bir üslup dairesi içerisinde götürmeyi de tekrardan hatırlatıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Ankara Milletvekili Murat Emir’in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın (4/147) esas numaralı Önerge’nin görüşmeleri sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, usule dönük bir söz talebim var.

Sayın Akçay ve Sayın Turan bizim her konuşmamızdan sonra bir itiraz veya bir açıklama için söz alıyorlar ama kendi konuşmalarını bizden daha uzun yapıyorlar. Şimdi de Sayın Akçay beni kınadığını söyledi. Beni hangi sözümünden dolayı kınadınız, bilmek istiyorum çünkü eğer gerçekten siyasi nezakete aykırı bir şey söylediysem özür dileme hakkım da olması gerekir ama onun dışında bütün görüşlerini ifade etti. Dolayısıyla bu usul iyi bir usul değil Sayın Başkan, bu konuda dikkatinizi çekiyorum.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE DİĞER İŞLER (Devam)

A) DİĞER İŞLER (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanı Osmaniye Milletvekili Devlet Bahçeli ile 7 Milletvekilinin Milletvekili Genel Seçiminin Yenilenmesi ve Seçimin 24 Haziran 2018 Tarihinde Yapılması Hakkındaki Önergesi (4/147) (Devam)

TUFAN KÖSE (Çorum) – Ben de gerçi konuşmamdan yani yemeğinizden önceki konuşmamdan önce iki cümleyle Sayın Akçay’a yanıt vermek istiyorum, iki dakika.

BAŞKAN – Söz sırası var herhâlde, biz...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Efendim, bakın söz sırası değil, zaten bu nizam ve atışmalar sizin bu yönetim usulünüzden dolayı çıktı.

BAŞKAN – Niçin?

TUFAN KÖSE (Çorum) – Bizatihi izah etmiyorsunuz. Bakın, her hatip konuştuğundan sonra, teklif sahibi adı altında karşı tarafa, grup başkan vekillerine söz veriyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Köse, hiç aynaya bakmıyoruz galiba. Biz bugüne kadar birçok toplantı yaptık burada, sizin grup başkan vekilleriniz nöbetleşe geldiler ve her birine cevap verdiler burada, tutanaklar şahit; o zaman hiçbir itirazınızı görmedim sizin. Ama şimdi grup başkan vekilleri cevap verince bu sefer şikâyetçi oluyorsunuz yani.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Bakın, bir söz hakkı...

BAŞKAN – Arkadaşlar, şimdi on beş dakika ara veriyorum görüşmelere.

TUFAN KÖSE (Çorum) – İki dakika söz... Bak, onu yine söylüyorum.

MURAT EMİR (Ankara) – Akçay istediye o söz...

BAŞKAN – 20.15’te toplanmak üzere on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.02

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.18

BAŞKAN : Mustafa ŞENTOP (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ : Abdurrahman ÖZ (Aydın)

SÖZCÜ : Mustafa KÖSE (Antalya)

KÂTİP : Muhammet Emin AKBAŞOĞLU (Çankırı)

BAŞKAN – Anayasa Komisyonumuzun toplantısına devam ediyoruz.

Şanlıurfa Milletvekilimiz Sayın Mehmet Akyürek’e Komisyon çalışmalarımıza katkısından dolayı teşekkür ediyoruz.

Sayın Köse, buyurun.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkanım, ben beş dakikalık konuşmamı üç dakikayla sınırlayacağım, iki dakika da Şenal abla konuşacak, öyle bitireceğiz.

Şimdi, öncelikle biz zannediyorduk ki memleket yönetilmez hâle gelmiş, işte bir darbe girişimi başarısızlığa uğradı, Yenikapı’da miting yapıldı falan ve bir an önce bu cumhurbaşkanlığı sistemine geçilmesiyle erken seçime gidiliyor zannederken meğersem iş böyle değilmiş, madem öyle, gel böyle sebebiyle erken seçime gidiliyormuş, bunu da MHP’nin sayın grup başkan vekilinin açıklamasıyla öğrenmiş bulunduk. Genel Başkan Kemal Kılıçdaroğlu erken seçim istediği için madem öyle, gel böyle demişler, yeni bir kriter çıktı.

Değerli arkadaşlar, Cumhuriyet Halk Partisi her ne sebeple olursa olsun, genel seçimlerin, Cumhurbaşkanlığı ve milletvekilliği seçimlerinin on altı ay öncesine çekilmesine neden olan her neyse Allah razı olsun diyor, bir an önce bu iktidardan bu milleti kurtarmak için yeni bir başlangıç yapma imkânı verdi Cumhuriyet Halk Partisine ve onun ittifak edeceği memleketimizin aydınlık güçlerine. Bu anlamda, biz, erken seçim tarihinden hiçbir şikâyetimiz yok, hazırlıklıyız. Bu, sizler için sonun başlangıcıdır. Aslında iktidar ortağı filan değil ama Milliyetçi Hareket Partisi için de zannediyorum, bu, sonun başlangıcı olacak.

İtirazımız neye? Birkaç tane itirazımız var; erken seçime değil. Bir kere, doksan günlük seçim takvimi en ideal seçim takvimi. Bir anayasa hukuku profesörü olarak bunu en iyi sizin biliyor olmanız lazım, doksan günlük seçim takvimi. Doksan günlük seçim takvimini siz eğer elli güne, elli iki güne sığdırmaya çalışırsanız birçok şeyi atlamak zorunda kalacaksınız. Bu anlamda “Bu, baskın seçimdir.” deniliyor yoksa seçim olmasından Cumhuriyet Halk Partisinin hiçbir şikâyeti yok, hatta seçim olmasından, bir an evvel, on altı ay evvel bu iktidardan bu milleti kurtaracağımız için biz bu işten son derece mutluyuz, son derece rahatız.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, Devlet Bey’in bilip benimseyip de -Sayın Devlet Bahçeli’nin-Sayın Cumhurbaşkanının bilmediği ve benimsemediği ne vardı da grup toplantısında bile 2019’u telaffuz ederken, hatta Sayın Bahçeli’yle görüşmeye giderken bile 2019’u telaffuz eden ve geçmişteki söylemleriyle erken seçimi “ilkellik” “vatana ihanet” gibi kelimelerle tarif eden Sayın Cumhurbaşkanı, birdenbire Sayın Bahçeli ne söyledi de aydınlandı yani bilmediği ne vardı da aydınlandı? O anlamda insanlar bunu biraz komik buluyor, o anlamda insanlar bunu dansıklı dövüş olarak görüyor, o anlamda bunların pazarlığının çok eskiden beri yapılmış olduğunu düşünüyor insanlar yoksa başka bir sebebi yok. Yani neyi Sayın Devlet Bahçeli Sayın Cumhurbaşkanından fazla bilir? Bunu anlamak mümkün değil.

Bakın, insanları kandırıyorsunuz. İnsanları kandırmaya çalışmayın; söylenmek istenen bu. Anayasa'nın geçici 21'inci maddesinde bile, 3 Kasım 2019'u dercetmişken bile, erken seçim yapmak üzere orada bile bir dolambaçlı dil kullanmışsınız. O anlamda bizim itirazlarımız. Onun dışında, Sayın Muharrem Erkek bir söylem etti, buna grup başkan vekili şiddetle karşı çıktı.

Bakın arkadaşlar, 7 Haziran ile 1 Kasımın arasında memleketimiz açısından çok ağır sonuçları olan günler geçirdik biz o beş ay boyunca. Hatırlıyoruz hepimiz, değil mi? Hükümet kurulamadığı için elbette, evet. Şimdi, bir grup anlayış, o yaşananlardan hükümet kurulamayışının bahane edildiğini söyledi. Bugünlerde de -basına düşüyor, izliyoruz- yeniden "İstanbul'da IŞİD alarmı, on gün içinde eylem planlanıyor, istihbarat alındı." filan gibi birtakım laflar, birtakım sözler basına düşmeye başladı ama biz bunu ikaz ediyoruz. Sayın Muharrem Erkek de bunu ikaz ediyor yani seçim sürecinin bu tür laflarla sabote edilmesini iktidar partisi olarak sizin izin vermeyeceksiniz, üstelik olağanüstü hâlde de elinizde her yetki varken.

Son söz, Sayın Başkanım -hiç uzatmıyorum sözlerimi- Cumhuriyet Halk Partisi olarak her ne sebeple olursa olsun on altı ay önce bu iktidardan milletimizi kurtarma fırsatını bize verdiği için bu erken seçim kararı alanlara öncelikle bir kere teşekkür ediyoruz. Erken seçime hazırız, hiçbir itirazımız yok, itirazımız ilkesel, itirazımız doğru bir yöntemle seçime gidilmesi yönünde, başka bir itirazımız yok.

Çok teşekkür ediyorum.

Bu seçimin, bu erken seçimin milletimize, ülkemize, komşu ülkelere hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Tufan Köse.

Sayın Sarıhan, buyurun.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) - Değerli Başkan, değerli arkadaşlar; son derece kısa konuşmaya çalışacağım çünkü arkadaşlarım zaten bizim düşüncelerimizi ifade etti ancak bir iki noktaya izin verirseniz değinmek istiyorum.

Şimdi, biz, evet, seçime hazırız, biz seçimi de istedik yani bu iktidarın değişmesini istiyoruz, bu sebeple böyle bir talebimiz var ancak sizin bize sunmuş olduğunuz seçimlerin yenilenmesine ilişkin karar talep eden metninizin -ki hem iki başkanın imzası var, iki grup başkanının imzaları hem de 6-7 arkadaşımızın imzaları var- biz buradaki gerekçelerle istemiyoruz ya da burada sunulan gerekçeler bizi ikna etmiyor. İki grup başkan vekilimiz de bayram havasında gideceğiz veya gidiyoruz dediler ya da bayram havasına benzeyen başka bir deyim kullandılar: "Yenikapı ruhuyla gidiyoruz." Yenikapı ruhunun birleştirici bir ruh olduğuna değindiler ancak biz bu kararı alırken Yenikapı ruhu herhangi bir şekilde ortada yoktu ve bu karar iki siyasi parti tarafından alındı.

Şimdi, bu iki siyasi partinin bize sunduğu metinde "AB'yle ilişkilerimiz, küresel süreçler, halk oylamasının bize gösterdiği yol bir an önce Cumhurbaşkanlığı hükümeti sürecine geçilmesini gerektirdi." diyor ve de bir gerekçe daha sunulmuş ki Murat arkadaşım bunu ifade ettiler: "İç ve dış gündemin yoğunluğu seçim kararımızı hızlandırdı."

Şimdi, ben bakıyorum, AB'yle ilişkilerimizdeki problem ne? En son dün AB bir rapor hazırladı ve bu raporu açıkladı. Bu raporda diyor ki: "OHAL süreci, Türkiye'de demokrasiyi ortadan kaldıran antidemokratik bir süreçtir. Böyle bir süreçte bireylerin ifade özgürlüklerinden kişisel hak ve özgürlüklerine kadar her türlü özgürlüğü yok edilmiştir ve OHAL şartlarında herhangi bir biçimde seçime gitmenin de olanakları yoktur."

İşte, arkadaşlarımızın “Dün şöyle deniliyordu da bugün böyle deniliyor.” biçiminde karşılanan, grup başkan vekilleri tarafından karşılanan itirazlarında biz neye karşıyız? Şu gerekçeye karşıyız çünkü bu gerekçe gerçeği ifade etmiyor. Ben söylenmediğine dikkat ettim, belki de kaçırdım. Asıl neden şu değil mi arkadaşlar: Biz belediye seçimlerini yapmak durumunda değil miydik? Belediye başkanlıkları için seçim yapılması gerekirken ve Sayın Cumhurbaşkanını defalarca bu konuda 2019’u genel seçimler için işaret etmişken “Bütün seçimler zamanında yapıldı.” derken esaslı kaygı iktidarın yerel seçimlerde başarı şansını görmemesi değil mi? Ve dönüyorum MHP’li arkadaşlarımıza: MHP’li arkadaşlarımızın kendi iç sorunlarıyla ortaya çıkan ayrışmalarından ve İyi Partinin giderek yükselmesinden kaynaklanan problemler değil mi? Yoksa şurada sıralanan sorunların hepsi zaten var olan sorunlardı. Bu sorunların giderilmesi için çaba göstermek, demokrasiyi sağlamak, eşitliği sağlamak, adaleti sağlamak gibi çabalarımızı yoğunlaştırmak varken ve esas olarak bütün gruplarımız ve komisyonlarımız bu konuda çalışma içindeyken birdenbire gökten düşmüş gibi bir erken seçim kararının aniden... Buna ne dersiniz deyin, beni bağışlayın, bunun tek adı vardır, baskın bir seçimdir, başka bir adı yoktur. İki aya sıkıştırılmış bir sürede bir seçim çağrısı yapılıyor. Evet, korkmuyoruz. Niye korkmuyoruz? Çünkü halka güveniyoruz, halkın bu antidemokratik ortamdan kurtulmak için doğru kararlar vereceğine inanıyoruz. Ama şunu da sormak isteriz: “Milli irade” dediğiniz şey 5 Haziranda, 1 Kasım da milli irade değil miydi arkadaşlar? Referandum sırasındaki iradenin yüzde 50’lere yakın olması yok sayılacak bir değer midir?

Şimdi, hepimiz kendi penceremizden bakarak ve kendi işimize geldiği gibi bazı nitelermeleri ve sıfatları kullanmaya çalışıyoruz. Bence daha açık, daha net olmak, niçin bunu yaptığımızın bilincinde olmak... Basın tartışıyor, basında üç seçenek de var, dört seçenek de var. Niçin erken seçime gidildiğini halk düşünüyor. Basın tartışıyorsa bütün bunları, bu olasılıkları, biz niye burada konuşamayalım ve konuştuğumuz zaman, bu tür gerekçeleri ifade ettiği zaman arkadaşlarımız tepkiyle karşılanırlar?

Gerçeği en çok görmesi gereken şu komisyondur, özellikle Anayasa Komisyonudur. Anayasa Komisyonunun neyin ne olduğunu çok iyi ayırarak karar vermesi gerekir. Şimdi, tam da bugün, tam da bugün gerçekten öbür tarafta, Parlamentoda kimi milletvekillerinin milletvekilliği düşürülürken ve çok sayıda belediye başkanı cezaevindeyken, bizim arkadaşlarımız da cezaevindeyken, özgürlük ortamı sağlanmamışken ve yapılan değişikliklerden, Seçim Yasası’ndaki değişikliklerden halkın ve hepimizin memnuniyetsizliği açıkken yapılması gereken şey, bir erken seçim kararından da önce, sevgili arkadaşlar, herhâlde birlikte bu konuyu müzakere etmek ve Türkiye’yi OHAL’den kurtarmak, gerçek demokrasi ortamına kavuşturmak olurdu.

Başkanım işaret ediyor “Uzun konuştunuz.” diye. O sebeple, ben konuşmamı burada kesmek istiyorum.

Arkadaşlar, fakat gerçeklik şudur: Bir bayram havası içinde değiliz, Yenikapı ruhu içinde de değiliz; esas olarak ayrıştığımız, ikiye bölündüğümüz ve karşılıklı birbirimizi hasım görmeye başladığımız, buradan halk yararına yasalar üretmek için bir arada durma geleneğinden, göreneğinden ve kültüründen uzaklaştığımız bir süreçteyiz.

Evet, adil, eşit ve güvenli bir seçim için biz hazırız, böyle bir seçimde halkın da bizim yanımızda olacağı inancı içindeyiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Sarıhan.

Sayın Parsak, buyurun.

MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Saygıdeğer milletvekilleri, tabii, Anayasa Komisyonumuzun bu toplantısında da önceki pek çok toplantısında olduğu gibi gündemimizi oluşturan konunun dışında, bize göre gerçekte bağdaşmayan gene pek çok iddiada ve beyanda bulunuldu. Biz burada Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ve milletvekilliği genel seçimlerinin 24 Haziran 2018 tarihinde yapılması yönündeki önerenin oylanması ve Anayasa Komisyonunda karara bağlanması hususunda toplandık, bir araya geldik. Buna ilişkin, Sayın Genel Başkanımızın 17 Nisan 2018 Salı günü grup toplantımızda yaptığı konuşmada bu erken genel seçime niye ihtiyaç duyulduğu, buraya nereden geldiği, hangi gerekçelerle bu noktada olunduğu hususuna dair çok ayrıntılı ve isabetli gerekçeleri vardır ve hepimizin bu çerçevede, yakından takip ettiğimiz üzere, ardından Sayın Cumhurbaşkanıyla yapmış olduğu görüşmenin de neticesinde Sayın Cumhurbaşkanının milletimize, kamuoyuna ortaya koyduğu gerekçeleri söz konusudur. Bütün bu gerekçeler çerçevesinde, olması gereken de söz konusu tarihte seçiminin yapılması ve bir an önce seçimin gündemden düşürülmesidir. Dolayısıyla biz de Milliyetçi Hareket Partisi olarak birazdan yapacağımız oylamada bu doğrultuda oy kullanacağız.

Ben şimdiye kadar hiç zikredilmeyen bir hususu bu vesileyle son sözlerin faslında vurgulamak isterim. Gerçekten bu seçimlerin erkene alınması kararı ortaya çıktıktan sonra da bu yönü bence eksik bırakılmıştır, ifade edilmemiştir. Dolayısıyla özellikle o kısmına vurgu yapmak istedim.

Bilindiği gibi, 16 Nisan tarihinde kabul edilen Anayasa değişikliğiyle birlikte hükümet sistemimiz değiştirilmiş ve cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmiştir ve cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişin tamamlanmasının ardından artık erken seçim gündemden kalkacaktır, çok afaki durumların dışında bir erken seçim olmayacaktır. Dolayısıyla biz, belki de Anayasa Komisyonu olarak da Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak da çok uzun bir sürece matuf son erken seçim kararını alıyoruz. Dolayısıyla burada bu hususun vurgulanması gerektiğini de düşünüyorum. Gerçekten cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçildikten sonra ister Cumhurbaşkanı ister Türkiye Büyük Millet Meclisi erken seçim kararı alsın, hangisi bu kararı alırsa alsın kendi varlığına da son vereceği içindir ki ve Cumhurbaşkanının iki defa seçilebileceği yönündeki Anayasa hükmü de nazara alındığında artık bu tarz gündemlerin ülkemizde olmayacağına da özellikle işaret etmek isterim. Bugüne kadar pek çok defa erken seçim kararları alındı, hatta öyle ki bu kararlara yönelik olarak biraz önce yürütülen usule yönelik tartışmalarda da aslında şöyle geriye dönüp baktığımızda ne çok erken seçim kararı alındığını da gördük. İşte bu, belki de onun sonuncusudur çünkü artık 24 Haziran 2018’de yapılacak seçimlerle birlikte cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine tam anlamıyla geçileceği için ve o tarihten itibaren cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin tüm kurum ve kurallarıyla birlikte yürürlüğe girip kökleşeceği gerçeği karşısında bunun belki de son erken seçim kararı olduğunu, Anayasa Komisyonunda da bu yönde son değerlendirmelerin yapıldığını ifade ediyorum.

Alacağımız kararın şimdiden vatanımıza, milletimize, devletimize, demokrasimize hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyorum.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Parsak.

Başka söz talebi yok.

Böylece (4/147) esas numaralı Önerge üzerindeki görüşmeleri tamamlamış bulunuyoruz.

Değerli arkadaşlar, 27’nci Yasama Dönemi milletvekili genel seçiminin 24 Haziran 2018 Pazar günü yapılmasına ilişkin görüşülen (4/147) esas numaralı Önerge’yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Böylece milletvekili genel seçiminin 24 Haziran 2018 Pazar günü yapılması hususunu içeren ve düzenlemenin Türkiye Büyük Millet Meclisi kararı biçiminde yapılmasını öngören önerge kabul edilmiştir.

Hayırlı olsun.

Değerli arkadaşlar, Anayasa Komisyonunun 25'inci toplantısını kapatıyorum, bir sonraki toplantıda görüşmek üzere iyi akşamlar diliyorum.

Kapanma Saati:20.37

